

PROGNOZA

ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

**ustaleń zmiany Studium uwarunkowań i kierunków
zagospodarowania przestrzennego gminy Urzędów**

Opracowanie:

dr Grzegorz Synowiec

Wrocław, 2017

SPIS TREŚCI:

I.	PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA PROGNOZY	4
II.	ZAKRES MERYTORYCZNY ORAZ METODA PRZYJĘTA W OPRACOWANIU PROGNOZY	5
III.	ANALIZA I OCENA STANU ZASOBÓW ŚRODOWISKA.....	7
	3.1. Uwarunkowania wynikające z położenia, rzeźby terenu i budowy geologicznej.....	7
	3.2. Uwarunkowania topoklimatyczne	7
	3.3. Uwarunkowania wynikające z obecności wód powierzchniowych i podziemnych	8
	3.4. Uwarunkowania glebowe	13
	3.5. Uwarunkowania wynikające z obecności gatunków chronionych roślin i zwierząt, obszarów chronionych, obszarów cennych przyrodniczo i walorów krajobrazowych ..	14
	3.6. Walory środowiska przyrodniczego, obiekty i obszary chronione	14
	3.7. Uwarunkowania wynikające z jakości powietrza atmosferycznego	16
	3.8. Uwarunkowania wynikające ze stanu klimatu akustycznego	19
	3.9. Uwarunkowania wynikające z obecności obiektów emitujących promieniowanie elektromagnetyczne.....	20
IV.	EKOLOGICZNE UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO OBSZARU GMINY	22
V.	INFORMACJE O ZAWARTOŚCI I GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTU STUDIUM.....	24
VI.	OCENA WPŁYWU USTALEŃ ZMIANY STUDIUM NA POSZCZEGÓLNE KOMPONENTY ŚRODOWISKA.....	27
	6.1 Analiza i ocena wpływu rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych na środowisko.....	27
	6.2 Wpływ ustaleń Studium na elementy środowiska we wzajemnym powiązaniu.....	30
VII.	ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, ZMNIEJSZANIE LUB KOMPENSOWANIE NEGATYWNYCH DZIAŁAŃ NA ŚRODOWISKO ORAZ PROPOZYCJE ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH.....	35
VIII.	ANALIZA I OCENA CELÓW OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONYCH NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM ISTOTNYCH Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU.....	37
IX.	INFORMACJE O MOŻLIWYM ODDZIAŁYWANIU NA OBSZARY NATURA 2000 I OBSZARY CHRONIONE.....	39
X.	POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU.....	41
XI.	METODY ANALIZY REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTU ZMIANY STUDIUM	43
XII.	PROGNOZA ZMIAN ŚRODOWISKA W WYNIKU REALIZACJI USTALEŃ ZMIANY STUDIUM	45
	12.1 Przyjęte założenia.....	45
	12.2 Prognoza skutków wpływu ustaleń zmiany Studium na środowisko	45
	12.3 Oddziaływanie ustaleń Studium poza obszarem opracowania	47

12.4 Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko	47
XIII. STRESZCZENIE	49

I. PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA PROGNOZY

Niniejsze opracowanie zostało sporządzone na potrzeby VI zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Urzędów dla wybranych działek ewidencyjnych przyjętej Uchwałą nr XXX/179/16 Rady Miejskiej w Urzędowie z dnia 30 września 2016 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia VI zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Urzędów dla wybranych działek ewidencyjnych.

Podstawą prawną opracowania prognozy oddziaływania na środowisko ustaleń projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego stanowią:

- ⇒ Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r., poz. 353);
- ⇒ Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, (Dz. U. z 2016 r., poz. 672);
- ⇒ Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2016 r. poz. 778).

Opracowanie *Prognoza oddziaływania na środowisko dla zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Urzędów* ma na celu dokonanie oceny skutków realizacji ustaleń Studium w odniesieniu do poszczególnych komponentów środowiska przyrodniczego, wskazanie potencjalnie uciążliwych lub korzystnych dla środowiska ustaleń urbanistycznych i powinna stanowić integralną część opracowania zmiany Studium oraz podawać rozwiązanie poprawiające istniejący i planowany sposób zagospodarowania.

W myśl art. 46 pkt 1 ww. ustawy „o udostępnianiu informacji o środowisku...” przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymagają projekty: koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, planów zagospodarowania przestrzennego oraz strategii rozwoju regionalnego. Art. 3, ust. 1 pkt 14, tej samej ustawy definiuje natomiast zakres działań składających się na strategiczną ocenę oddziaływania na środowisko. Są to:

- uzgodnienie stopnia szczegółowości informacji zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko,
- sporządzenie prognozy oddziaływania na środowisko,
- uzyskanie wymaganych ustawą opinii,
- zapewnienie możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu.

Zakres prognozy oddziaływania na środowisko definiuje natomiast art. 51 przedmiotowej ustawy. Informacje zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko, o których mowa w art. 51 ust. 2, powinny być opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu oraz etapu przyjęcia tego dokumentu w procesie opracowywania projektów dokumentów powiązanych z tym dokumentem. Ponadto zakres niniejszej prognozy został uzgodniony z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Lublinie i z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Kraśniku.

II. ZAKRES MERYTORYCZNY ORAZ METODA PRZYJĘTA W OPRACOWANIU PROGNOZY

Obowiązek sporządzenia Prognozy, a także jej ogólny zakres, wynika z ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (art. 46 - 53). Zgodnie z nim prognoza:

- określa, analizuje i ocenia istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu, stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem, istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu, przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy;
- przedstawia rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru - rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Zakres merytoryczny prognozy jest bardzo szeroki i obejmuje kompleks zagadnień związanych z problematyką ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego i kulturowego, ochroną zdrowia mieszkańców i zasobów naturalnych, kształtowaniem i ochroną walorów krajobrazowych.

W trakcie sporządzania prognozy przeanalizowano rozwiązania funkcjonalno-przestrzenne i pozostałe ustalenia projektu *Studium* pod kątem ich zgodności z uwarunkowaniami ekofizjograficznymi. Analizie poddano również ustalenia projektu *Studium* dotyczące warunków zagospodarowania terenu.

Oddziaływanie na środowisko przyrodnicze i krajobraz zainwestowania przewidzianego projektem *Studium* oceniano, posługując się następującymi kryteriami:

- charakterem zmian (bardzo korzystne, korzystne, niekorzystne, niepożądane, bez znaczenia),
- intensywności przekształceń (nieistotne, nieznaczne, zauważalne, duże, zupełne),

- bezpośredniości oddziaływania (bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane),
- okresu trwania oddziaływania (długoterminowe, średnioterminowe, krótkoterminowe),
- częstotliwości oddziaływanie (stałe, okresowe, epizodyczne),
- zasięgu oddziaływania (miejscowe, lokalne, ponadlokalne, regionalne, ponadregionalne),
- trwałości przekształceń (nieodwracalne, częściowo odwracalne, odwracalne, możliwe do rewaloryzacji).

W trakcie sporządzania prognozy przeanalizowano rozwiązania funkcjonalno-przestrzenne i pozostałe ustalenia projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego pod kątem ich zgodności z uwarunkowaniami określonymi w opracowaniu ekofizjograficznym oraz pod kątem ochrony środowiska, zwłaszcza istniejących na terenie gminy obszarów Natura 2000, a także ochrony walorów środowiska kulturowego. Analizie poddano również ustalenia projektu studium dotyczące warunków zagospodarowania terenu.

Przy sporządzaniu prognozy, jako stan odniesienia przyjęto charakterystykę stanu środowiska przyrodniczego oraz stan zagospodarowania terenu określony w opracowaniu ekofizjograficznym. Zgodnie z art. 52 ww. ustawy, w prognozie oddziaływania na środowisko, uwzględniono także informacje zawarte w:

- prognozach oddziaływania na środowisko sporządzonych dla innych, przyjętych już dokumentów, powiązanych z projektem dokumentu będącego przedmiotem postępowania;
- innych dokumentach gminnych, powiatowych, wojewódzkich, krajowych i międzynarodowych.

Dla poszczególnych terenów oceniono typy i rodzaje oddziaływań, a następnie zbilansowano te oddziaływania, w wyniku czego powstał obraz oddziaływania na środowisko (załącznik rysunkowy do prognozy). W dalszej części prognozy przedstawiono zabiegi łagodzące negatywne oddziaływanie wywołane realizacją ustaleń projektu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

Załącznikiem do tekstu Prognozy jest rysunek w skali *Studium* (1:25000).

III. ANALIZA I OCENA STANU ZASOBÓW ŚRODOWISKA

3.1. Uwarunkowania wynikające z położenia, rzeźby terenu i budowy geologicznej

Gmina Urzędów położona jest w południowo – zachodniej części województwa lubelskiego, w powiecie kraśnickim. Powierzchnia gminy wynosi 119,1 km². Pod względem fizjograficznym gmina Urzędów leży w obszarze mezoregionu Wzniesienia Urzędowskie, które są częścią Wyżyny Lubelskiej. Jest to słabo rozczłonkowany płaskowyż, którego wzniesienia są w większości pokryte lessem, a obniżenia wypełniają piaski czwartorzędowe.

Geologia i rzeźba terenu

Pod względem tektonicznym obszar gminy wchodzi w skład tzw. podniesienia radomsko – kraśnickiego, będącego częścią przedpola platformy wschodnioeuropejskiej. W rejonie wyodrębnia się mniejsza część podniesienia, tzw. antyklina Urzędowa. Zbudowana jest z utworów kredy, w postaci wapieni, margli i opok, które odsłaniają się m. in. w Bobach, Moniakach, Urzędowie i Józefinie. Na podłożu kredowym występują pokrywy lessowe, utwory lessopodobne lub utwory piaszczyste pochodzenia czwartorzędowego. Pokrywa lessowa jest nieciągła i osiąga maksymalną miąższość do około 20 m w północno – zachodniej części gminy. Lessy i lessy piaszczyste tworzą wyraźnie wyodrębniający się płat w północnej części gminy. Miejscami lessy podścielane są piaskami wodnolodowcowymi. Śladami zlodowacenia środkowopolskiego są eratyki granitów i granitognejsów, występujące m. in. w Leszczynie, Popkowicach, Bęczynie, Urzędowie i Moniakach. Dno doliny Urzędówki i Podlipia zbudowane jest z aluwiiów z dużą zawartością frakcji lessowej. W ujściowym odcinku Urzędówki, poniżej Bęczyna, występują torfy.

Najniżej położony punkt gminy znajduje się w jej południowo – zachodniej granicy w pobliżu stawów w dolinie Wyżnicy na wysokości 165 m npm. Najwyżej położony punkt znajduje się w rejonie Kolonii Czubówka na wysokości 267,7 m npm.

Rzeźba terenu na obszarze gminy charakteryzuje się występowaniem rozległych pagórów o charakterze zrównań wierzchowinowych lub wyniesionych płatów, które rozdzielają doliny Urzędówki i potoku Podlipie. Na obszarze gminy występuje częściowo podmokła dolina Urzędówki oraz sucha dolina potoku Podlipie. Ponadto znajduje się także dolina Leszczyny o kierunku południkowym uchodzące do Urzędówki w Skorzcycach. Sieć dolin uzupełniają wypełnione aluwiami długie suche doliny wcinające się w stoki wierzchowin oraz krótkie dolinki erozyjne rozcinające płaty lessowe. Nagromadzenie wąwozów lessowych i parowów znajduje się rejonie Bobów, Skorzcyc. Leszczyny i Urzędowa. Do największych z nich należą: Piorunowy Dół, Dół Nawożny i Dół Wierzbicki. Ponadto na obszarze gminy występują wydmy w Wolskim Borze w rejonie Natalina.

3.2. Uwarunkowania topoklimatyczne

Według regionalizacji klimatycznej Wosia (1999) gmina znajduje się w regionie wschodnio – małopolskim. Największy wpływ na kształtowanie klimatu gminy ma powietrze polarno morskie. Dominuje wiatr z sektora zachodniego o średniej prędkości w okresie zimowym 5 m /s. Średnia roczna temperatura powietrza wynosi 7,7°C, a w okresie wegetacyjnym 13,6°C. Opady roczne sięgają 500 – 520 mm z dominacją w półroczu letnim.

Na obszarze gminy występują sprzyjające warunki bioklimatyczne i korzystne warunki agroekologiczne.

3.3. Uwarunkowania wynikające z obecności wód powierzchniowych i podziemnych

Zgodnie z obowiązującym podziałem wód powierzchniowych na JCWP obszar gminy Urzędów położony jest w granicach jednostek planistycznych gospodarowania wodami – jednolitej części wód powierzchniowych (JCWP) o nazwie „Wyźnica od Urzędówki do ujścia”, jcwp „Urzędówka” i jcwp „Podlipie”. Są to potoki o statusie naturalnej części wód. Ich stan jest dobry, a wody są zagrożone nieosiągnięciem celu środowiskowego. Spowodowane jest to wpływem działalności antropogenicznej na stan JCW, który generuje konieczność przesunięcia w czasie osiągnięcia celów środowiskowych z uwagi na brak rozwiązań technicznych możliwych do zastosowania w celu poprawy stanu JCW.

Tab. 1. Charakterystyka jcwp na obszarze Urzędowa (na podst. <http://geoportal.kzgw.gov.pl/imap/>)

JCWP	Stan / potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Ocena stanu wód JCWP	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych
Wyźnica od Urzędówki do ujścia	<u>Poniżej dobrego</u>	dobry	zły	<u>zagrożoną</u> (nierozpoznana presja)
Urzędówka	<u>słaby</u> Fitobentos (wskaźnik okrzemkowy IO), Ichtiofauna	dobry	zły	<u>zagrożoną</u> (nierozpoznana presja)
Podlipie	Co najmniej dobry	dobry	dobry	niezagrożona
Chodelka do dopł. spod Wronowa	<u>zły</u> (ichtiofauna)	dobry	zły	<u>zagrożoną</u> (nierozpoznana presja)
Wyźnica od źródeł do Urzędówki bez Urzędówki	<u>słaby</u> (Fitobentos (wskaźnik okrzemkowy IO), Makrobezkręgowce bentosowe (indeks MMI))	dobry	zły	<u>zagrożoną</u> (nierozpoznana presja)

Cele środowiskowe dla jednolitych części wód ustalone zostały w „*Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły*” (Dz. U. z 2016 r., poz. 1911). Opracowanie planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy wynika z ustaleń Ramowej Dyrektywy Wodnej. Plany są narzędziem polityki wodnej w Polsce i stanowią podstawę do podejmowania decyzji mających wpływ na stan zasobów wodnych oraz określają zasady gospodarowania wodami w trakcie 6-letniego cyklu planistycznego. Cele środowiskowe dla jednolitych części wód zostały oparte głównie na wartościach granicznych poszczególnych wskaźników fizyko-chemicznych, biologicznych i hydromorfologicznych określających stan ekologiczny wód powierzchniowych oraz wskaźników chemicznych świadczących o stanie chemicznym wody, odpowiadających warunkom osiągnięcia przez te wody dobrego stanu, z uwzględnieniem kategorii wód. Dla jednolitych części wód, będących obecnie w bardzo dobrym stanie/potencjale ekologicznym, celem środowiskowym będzie

utrzymanie tego stanu/potencjału. Ponadto, ustalając cele uwzględniano także różnicę pomiędzy naturalnymi, a silnie zmienionymi oraz sztucznymi częściami wód. Dla naturalnych części wód celem będzie osiągnięcie co najmniej dobrego stanu ekologicznego, dla silnie zmienionych i sztucznych części wód – co najmniej dobrego potencjału ekologicznego. Ponadto, w obydwu przypadkach, w celu osiągnięcia dobrego stanu/potencjału konieczne będzie dodatkowo utrzymanie co najmniej dobrego stanu chemicznego.

Stan czystości wód powierzchniowych

Na stan czystości wód powierzchniowych główny wpływ mają zanieczyszczenia pochodzące z terenów uprawnych (wymywanie i splukiwanie nawozów i środków ochrony roślin, nieprawidłowo stosowana utylizacja gnojowicy i wylwane nielegalnie ścieki bytowe z gospodarstw rolnych), a także z istniejącej zabudowy (tj. z nieuszczelnionych zbiorników na nieczystości płynne, a także z powodu ich braku). Ponadto znaczenie mają zanieczyszczenia pochodzące ze źródeł komunalnych i przemysłowych (ścieki komunalne i przemysłowe o zróżnicowanym stopniu oczyszczenia) oraz z terenów zainwestowanych w postaci spływu nieoczyszczonych wód opadowych.

Badania jakości wody prowadzono na terenie jcwp „Wyznica od Urzędówki do ujścia” i „Urzędówka”.

Tab. 2. Wyniki monitoringu operacyjnego jakości wód Wyznicy i Urzędówki w roku 2014 (źródło: Ocena stanu jednolitych części wód powierzchniowych w latach 2010 - 2014, WIOŚ, Lublin).

Nazwa JCW	Klasa elementów biologicznych	Klasa elementów fizykochemicznych	Klasa elementów hydromorfologicznych	Ocena stanu ekologicznego	Ocena stanu
Wyznica od Urzędówki do ujścia	III	II	II	umiarkowany	zły
Urzędówka	III	II	II	słaby	zły

Zaopatrzenie w wodę

Zaopatrzenie w wodę na terenie gminy Urzędów, generalnie realizowane jest poprzez zbiorcze systemy wodociągowe, bazujące na 4 ujęciach wód podziemnych:

- wodociąg Urzędów z ujęciem w Mikuszewskim,
- wodociąg Boby Księżę z ujęciem w Bobach Księżych,
- wodociąg Natalin z ujęciem w Natalinie,
- wodociąg Zadworze - Popkowice z ujęciem w Kol. Zadworze.

Ponadto wodociągi we wsiach Majdan Bobowski i Majdan Moniacki zasilane są w wodę z ujęcia Granice na terenie gm. Chodel (zakup wody wynosi 2200m^3). Natomiast miejscowość Leszczyna zasilana jest w wodę z ujęcia w Ludwinowie gmina Borzechów.

Wodociągi grupowe:

Wodociąg Urzędów - ujęcie wody wykonane w 1981 r. znajduje się przy drodze Urzędów - Chodel, w otoczeniu pól uprawnych, w kierunku północnym od zabudowań wsi Urzędów Mikuszewskie. Zaopatruje w wodę mieszkańców następujących miejscowości: Urzędów Osada, Urzędów Mikuszewskie, Urzędów Rankowskie, Urzędów Góry, Skorczyce, Urzędów Zakościelne, Urzędów Wodne, Urzędów Bęczyn. W skład ujęcia wchodzi trzy studnie wiercone o głębokości 70, 90 i 70m, zatwierdzonych zasobach wód w kat. B $Q=117\text{m}^3/\text{h}$ i depresji 6,2-20,5m. Poza ujęciem elementami składowymi wodociągu są również stacja wodociągowa i zbiornik wody pitnej. Głębokość ujętego poziomu wodonośnego wynosi 34,0-34,5m. p.p.t.

Wodociąg Boby Księżę - ujęcie znajduje się na wierzchołku, poza zwartą zabudową wsi Boby Księżę, wykonane zostało w 1993r. Zaopatruje w wodę następujące miejscowości: Boby Księżę, Boby Wieś, Kolonia Boby, Moniaki, Kozarów, Wierzbica, Okręglica. W skład ujęcia wchodzi studnia wiercona głębinowa o głębokości 96m, zatwierdzonych zasobach wód w kat. B $Q=65\text{m}^3/\text{h}$ i depresji 6,5m. Poza ujęciem elementami składowymi wodociągu są również stacja wodociągowa oraz zbiornik wyrównawczy. Woda ujmowana jest z utworów kredowych. Głębokość ujętego poziomu wodonośnego wynosi 48,0m.

Wodociąg Natalin – ujęcie znajduje się w obrębie zabudowy mieszkalno-gospodarczej wsi Natalin. Wykonane zostało w 1991r. Zaopatruje w wodę miejscowości Natalin i Mikołajówka. Źródłem wody dla wodociągu grupowego jest studnia wiercona głębinowa o głębokości 95m, zatwierdzonej wydajności eksploatacyjnej $Q=25,0\text{m}^3/\text{h}$ i depresji 2,5m. Poza ujęciem elementami składowymi wodociągu są również stacja wodociągowa i zbiornik wody popłucznej. Głębokość ujętego poziomu wodonośnego wynosi 47,0 m.

Wodociąg Zadworze-Popkowice - stacja wodociągowa znajduje się w miejscowości Zadworze. Według założeń z ujęcia wody korzystać będą następujące wsie: Zadworze, Józefin, Popkowice i Popkowice Księżę. Studnia zlokalizowana jest wśród pól uprawnych, w sąsiedztwie drogi asfaltowej łączącej Popkowice z Józefmem. Odległość od najbliższych zabudowań gospodarskich wynosi ok. 350 m. Wykonane ujęcie pokrywa zapotrzebowanie na wodę wynoszące $27,1\text{m}^3/\text{h}$ przy dwustopniowym układzie wodociągu i $S=11,8\text{m}$.

System indywidualny

Zabudowa nie objęta zorganizowanym systemem sieci wodociągowej zaopatrywana jest w wodę do celów bytowo-gospodarczych z własnych indywidualnych studni wierconych lub kopanych.

Strefy ochronne ujęć wody

Południowy obszar gminy znajduje się w zasięgu strefy ochrony pośredniej komunalnego ujęcia wody przy ul. Żwirki i Wigury oraz Fabryki Łożysk Toczných w Kraśniku Fabrycznym (*Rozporządzenie Nr 23/2014 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej W Warszawie z dnia 28 listopada 2014 r. w sprawie ustanowienia strefy ochronnej ujęć wód podziemnych: komunalnego, Dz. U z 2014 r., poz. 4025*).

Wody podziemne

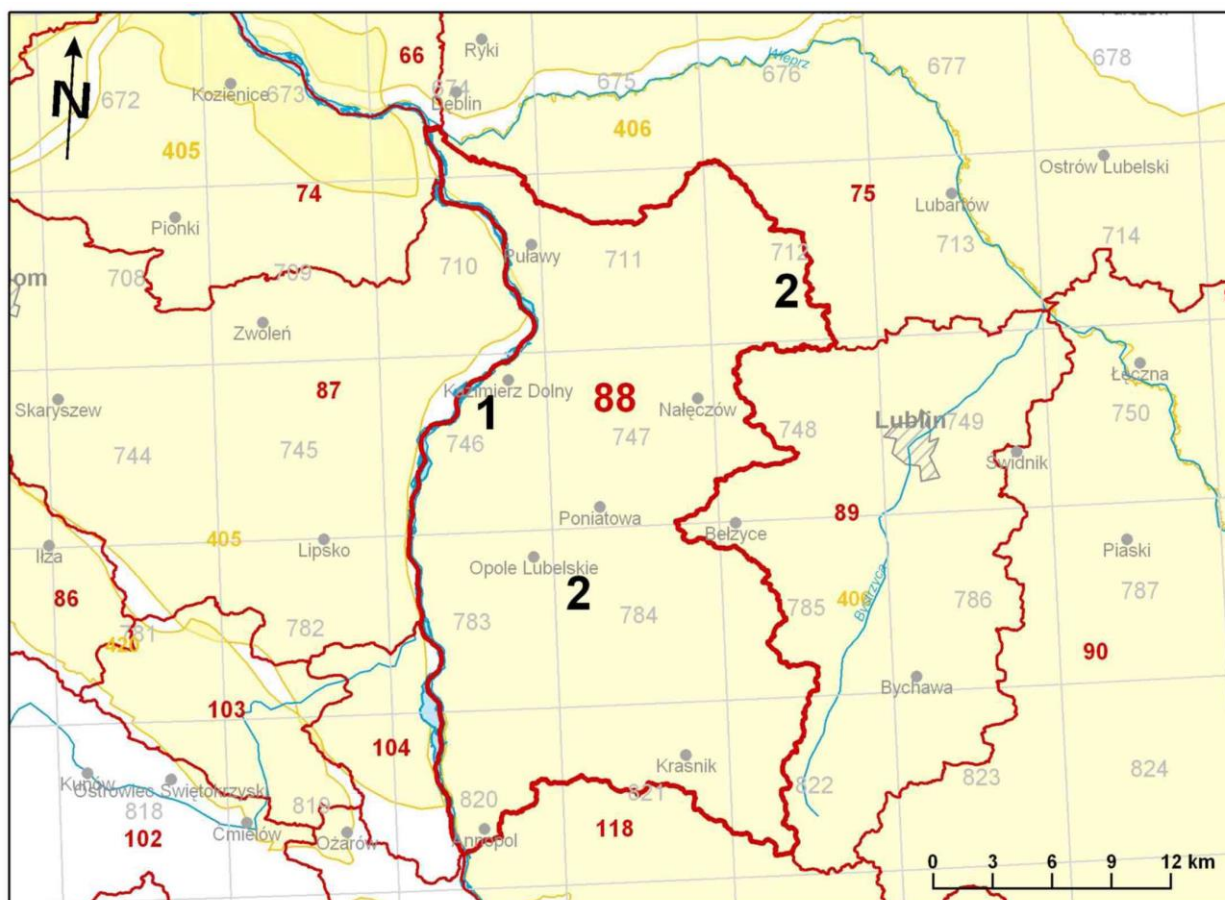
Obszar gminy położony jest w granicach jednolitej części wód podziemnych o symbolu JCWPd nr 88 (PLGW200088). Przedmiotowa JCWPd położona jest w rejonie wodnym Środkowej Wisły. Stan ilościowy i jakościowy JCWPd nr 88 oceniony jest jako dobry. Wody te nie są zagrożone nieosiągnięciem celów środowiskowych. Obszar gminy położony jest w granicach głównego zbiornika wód podziemnych GZWP nr 406 „Zbiornik Niecka lubelska (Lublin)”.

Tab. 3. Charakterystyka GZWP na terenie gminy Urzędów.

Nr GZWP	Nazwa zbiornika	Wiek	Średnia głębokość ujęć [m]	Zasoby dyspozycyjne [tys.m3/d]
406	Zbiornik Niecka lubelska (Lublin)	Cr ₃	85	1330

Nr JCWPd: 88 - Powierzchnia: 2179,7 km², Region: Środkowej Wisły, Region hydrogeologiczny wg Atlasu hydrogeologicznego Polski 1995 r.: IX – lubelsko - podlaski. Głębokość występowania wód słodkich: strefa aktywnej wymiany wód w obrębie kredy górnej sięga 100-150 m p.p.t. Użytkowe poziomy wodonośne związane są z tą strefą. Wody o mineralizacji >1 g/dm³ występują w utworach kredy dolnej, jury oraz niektórych ogniw paleozoiku. Strop kredy dolnej występuje na głębokości 550-1000 m.

Ryc. 1. Zasięg JCWPd 88.

Symbol całej JCWPd uwzględniający wszystkie profile:

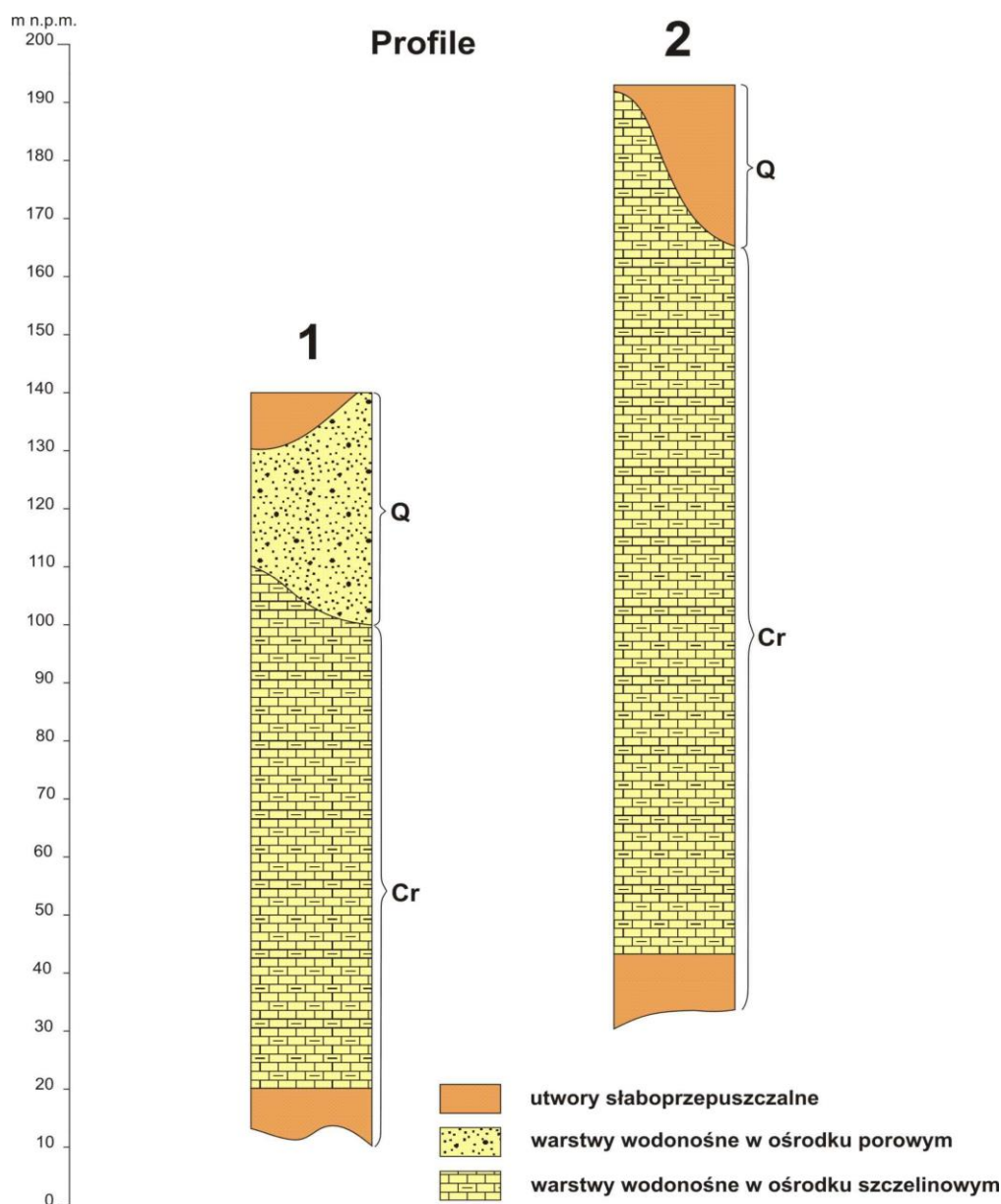
(Q-Cr), Cr

(Q-Cr) - występujące lokalnie wody porowo-szczelinowe w utworach piaszczystych czwartorzędu oraz utworach węglanowych kredy górnej (będące w łączności hydraulicznej).

Cr - wody szczelinowe w utworach węglanowych kredy górnej

JCWPd 88 charakteryzuje się nadwyżką zasobów wód podziemnych w odniesieniu do wielkości poboru, wynoszącego ponad 22 % wielkości zasobów. Na obszarze JCWPd nie występują zanieczyszczenia wód podziemnych. Wody dobrej jakości, wymagają na ogół prostego uzdatniania.

Ryc. 2. Typowe profile w granicach JCWPd 88.

Cele środowiskowe dla jednolitych części wód podziemnych również ustalone zostały w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły” (Dz. U. z 2016 r., poz. 1911). Dla wód podziemnych ustalono następujące cele środowiskowe:

- zapobieganie dopływowi lub ograniczenia dopływu zanieczyszczeń do wód podziemnych,
- zapobieganie pogarszaniu się stanu wszystkich części wód podziemnych,
- zapewnienie równowagi pomiędzy poborem a zasilaniem wód podziemnych,
- wdrożenie działań niezbędnych dla odwrócenia znaczącego i utrzymującego się rosnącego trendu stężenia każdego zanieczyszczenia powstałego w skutek działalności człowieka.

Dla spełnienia wymogu nie pogarszania stanu części wód, dla części wód będących w co najmniej dobrym stanie chemicznym i ilościowym, celem środowiskowym będzie utrzymanie tego stanu.

Gospodarka ściekowa

Aktualnie na terenie gminy Urzędów funkcjonują:

- Oczyszczalnia typu „BIOVAC” SBR 0260-1 obejmująca swym zasięgiem miejscowość Urzędów, wybudowana w 1996r. Jest to oczyszczalnia mechaniczno-biologiczna z symultanicznym strącaniem związków fosforu pracująca w oparciu o technologię porcjowanej obróbki ścieków oraz osadu nadmiernego kierowanego do wydzielonej terenowej stabilizacji. Ciąg technologiczny: przepompownia ścieków, kraty typu Sac Aqrsac, punkt zlewny nieczystości płynnych, BIOVAC SBR 0260-1, mechaniczne odwadniacze osadu DRAIMAD typu 3 BM. Przepustowość nomin. oczyszczalni Q śr.d.= $170\text{m}^3/\text{d}$., przepustowość maksymalna Q d. max.= $206\text{m}^3/\text{d}$. Odbiornikiem ścieków jest rzeka Urzędówka km 7+200 o powierzchni zlewni $156,8\text{km}^2$ oraz przepływie średnim niskim $Q_s=270\text{l/s}$.
- Mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków o przepustowości $188\text{m}^3/\text{d}$ w Domu Pomocy Społecznej w Popkowicach z odprowadzeniem ścieków do rzeki Urzędówki w km 12+100, wybudowana w 1982r. Ciąg technologiczny oczyszczalni: krata koszowa, osadnik Imhoffa, złożo biologiczne zraszane, osadnik wtórny pionowy, poletka do suszenia osadu. Zgodnie z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego gminy Urzędów mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków PDPS przeznaczona jest do likwidacji po wybudowaniu docelowych oczyszczalni dla zespołu wsi Urzędów.
- Przydomowe oczyszczalnie ścieków w miejscowościach: Boby Wieś, Mikołajówka, Wierzbica Kol., Leszczyna. Uwzględniając uwarunkowania geologiczno-inżynierskie i funkcjonalno-przestrzenne przydomowe oczyszczalnie ścieków mogą stanowić równorzędne rozwiązania do systemów grupowych w obszarze całej gminy, uwzględniając przepisy ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.
- System okresowego, na indywidualne zlecenie, wywozu ścieków gromadzonych w zbiornikach, przy pomocy wozów asenizacyjnych do punktów zlewnych na oczyszczalni w Urzędowie i Kraśniku.

3.4. Uwarunkowania glebowe

Według regionalizacji glebowo – rolniczej gmina Urzędów znajduje się w obrębie regionu lubelsko – bychawsko – gościeradowskiego. Odznacza się on bardzo dobrymi warunkami glebowymi i dominacją gruntów ornych. Gleby nadają się pod uprawę prawie wszystkich roślin.

Na obszarze gminy na dużych obszarach skałą macierzystą jest less i utwory lessopodobne. Na ich bazie wytworzyły się gleby płowe o dużej urodzajności. Na podłożu kredowym wykształciły się gleby płowe niecałkowite, rzadziej rędziny. Natomiast na piaskach znajdujących się w południowo – zachodniej części gminy – gleby napiaskowe.

3.5. Uwarunkowania wynikające z obecności gatunków chronionych roślin i zwierząt, obszarów chronionych, obszarów cennych przyrodniczo i walorów krajobrazowych

Szata roślinna

W regionalizacji geobotanicznej (Matuszkiewicz, 1993) gmina Urzędów znajduje się w podokręgu urzędowskim należącym do okręgu Wyżyny Lubelskiej.

Zbiorowiska leśne – na obszarze gminy występują 4 typy siedliskowe lasów: lasy świeże z zespołem grądu dębowo – grabowego (las Sadzanki, Moniaki i Popkowski, północna część Wolskiego Boru), las mieszany o charakterze przejściowym pomiędzy borem świeżym a grądem dębowo – grabowym (Wolski Bór), bór mieszany (zwydmione obrzeża Wolskiego Boru), krzewiaste zbiorowiska olsowe i łąkowe (fragmentarycznie w dolinie Urzędówki).

Zbiorowiska wodne – w korytach Urzędówki i Podlipia. Zespoły rzęsy wodnej, rdestnicy, a także szuwarowe i wysokich turzyc. Z glebami eutroficznymi, często zabagnionymi związane są zbiorowiska o charakterze pośrednim pomiędzy turzycowiskami a łąkami.

Zbiorowiska kserotermiczne – występują na zboczach wąwozów lessowych pomiędzy Leszczyną i Skorzcycami oraz na zboczu doliny Urzędówki w Popkowicach.

Zbiorowiska łąkowe i pastwiskowe – w dolinie Urzędówki. Najbardziej rozpowszechnione są zespoły łąki świeżej – rajgrasowej i życicowej.

Świat zwierzęcy

Według regionalizacji zoogeograficznej (Kostrowicki, 1991) gmina znajduje się w środkowej części podokręgu Śląsko – Małopolskiego, należącego do okręgu Środkowopolskiego.

W krajobrazie rolniczym gminy najbardziej rozpowszechniona jest fauna polna, zwłaszcza wśród owadów, ptaków i drobnej zwierzyny łownej. Największą różnorodnością gatunkową wyróżnia się rejon Leszczyny, gdzie gęste zadrzewienia i zakrzewienia stwarzają bogatsze żerowiska i schronienia dla fauny.

W zwierzynę łowną obfituje Wolski Bór. Bogatą faunę gatunków wodno - błotnych oraz ptaków i płazów posiada dolina Urzędówki. Niestety została ona znacznie ograniczona na skutek melioracji.

3.6. Walory środowiska przyrodniczego, obiekty i obszary chronione

Inwentaryzacja przyrodnicza na terenie gminy przeprowadzona w roku 1993 wykazała występowanie 31 gatunków rzadkiej i chronionej flory roślin naczyniowych (26 gatunki stepowe, 5 gatunki leśne). Występują one w 3 zgrupowaniach: w Wolskim Borze (np. rozproszone stanowiska wawrzyńka wilczelyko), w wąwozach lessowych pomiędzy Leszczyną i Skorzcycami (gatunki kserotermiczne) i na stromych i nasłonecznionych zboczach doliny Urzędówki w Popkowicach (oman wąskolistny, powojnik prosty, wisienka stepowa).

Z rzadkiej fauny na uwagę zasługuje występowania w Urzędowie nocka Bechsteina. Wśród ptaków cenne są kolonie brzegówek w Skorzcycach i w piaskowni koło cmentarza w Urzędowie.

Do cennych obiektów przyrody nieożywione na obszarze gminy należą:

- kopalnia odkrywkowa opoki w Skorczycach i kamieniołom opoki przy drodze Urzędów – Wierzbica
- naturalne odsłonięcie opoki marglistej przy drodze z Urzędowa do Wierzbicy
- piaskowania z nadkładem lessów z wkładką żwirów wapiennych w Leszczynie
- profile lessowe w Leszczynie
- głazy narzutowe

Cennymi obiektami geomorfologicznymi są na terenie gminy wąwozy i parowy w rejonie Leszczyny, Skorczyc i Urzędowa, wydmy, obszary źródliskowe, odcinki meandrującego koryta Urzędówki czy mokradła w dolinie Urzędówki poniżej Bęczyna.

Na obszarze gminy, zgodnie z ustawą o ochronie przyrody chronione są: Kraśnicki Obszar Chronionego Krajobrazu obejmujący południowo – zachodnią i zachodnią część gminy, dąb szypułkowy w parku dworskim w Skorczycach (pomnik przyrody) i stanowisko jodły w Wolskim Borze jako rezerwat częściowy „Natalin”. Ponadto niedaleko od południowych granic gminy znajduje się obszar Natura 2000 „Dzierzkowice”.

„Kraśnicki Obszar Chronionego Krajobrazu” (Rozporządzenie nr 39 Wojewody Lubelskiego z dnia 17 lutego 2006 r. (Dz. Urz. Woj. Lub. z 31 marca 2006 r. Nr 65, poz. 1224), rozciąga się na terenie 5 gmin od zachodniego skłonu Roztocza po ujście Wyżnicy do Wisły pod Józefowem, ma powierzchnię 292,74 km². Jest to obszar o dużej atrakcyjności krajobrazowej, głównie dzięki bardzo urozmaiconej rzeźbie terenu. Szata roślinna jest wyjątkowo bogata. Wąwozy od południa od Kraśnika są miejscem występowania wielu rzadkich gatunków, m.in. obuwika. Bardzo bogate florystycznie są zachowane fragmenty torfowisk w dolinie Wyżnicy. Występuje tu m.in. pełnik europejski. W drzewostanach leśnych występują m.in. buk i jodła w pobliżu swojego naturalnego zasięgu. Bogata jest także fauna obszaru m.in. jedyne w województwie stanowisko żolny. W granicach obszaru znajdują się tereny zmiany studium w rejonie Natalina i Bęczyna.

Rezerwat przyrody „Natalin” – florystyczny i leśny rezerwat przyrody położony w gminie Urzędów, w powiecie kraśnickim (województwo lubelskie). Położony na Wzniesieniach Urzędowskich, na Roztoczu Środkowym. Powierzchnia – 2,35 ha, rok utworzenia – 1976 (Zarządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 24 maja 1976 roku w sprawie uznania za rezerwat przyrody (MP nr 24, poz. 108) zm. MP z 1984 r. nr 15, poz. 107.) oraz (Obwieszczenia Wojewody Lubelskiego z dnia 7 stycznia 2002 r. w sprawie ogłoszenia wykazu rezerwatów przyrody utworzonych do dnia 31 grudnia 1998 r., Dz. Urz. z 2002 r. Nr 2, poz. 102). Przedmiotem ochrony jest zachowanie najbardziej wysuniętego na północny wschód naturalnego stanowiska jodły pospolitej (*Abies alba*). Rezerwat ten położony jest w Natalinie. Jest to część leśnictwa Wolski Bór (nadleśnictwo Kraśnik). Pod względem wielkości obiekt ten jest jednym z najmniejszych rezerwatów o charakterze leśnym w Polsce.

Ponadto na obszarze gminy przebiega korytarz ekologiczny. Zgodnie z „Mapą przebiegu korytarzy ekologicznych w Polsce” z roku 2012, która opracowana została przez Zakład Badania Ssaków PAN w Białowieży (obecnie Instytut Biologii Ssaków) pod kierownictwem prof. dr. hab. Włodzimierza Jędrzejewskiego, południowa część gminy Urzędów znajduje się w korytarzu ekologicznym „Roztocze Lubelskie KPdC – 1D” (Jędrzejewski W., Nowak S., Stachura K., Skierczyński M., Mysłajek R. W., Niedziałkowski K., Jędrzejewska B., Wójcik J. M., Zalewska H., Pilot M., Górny M., Kurek R.T., Ślusarczyk R. Projekt korytarzy ekologicznych łączących Europejską Sieć Natura 2000 w Polsce. Zakład Badania Ssaków PAN, Białowieża 2011). W poprzedniej wersji mapy korytarzy ekologicznych z roku 2005 mniejszy obszar gminy znajdował się w granicach korytarza GKPdC-2 „Roztocze - Przełom Wisły” (na podstawie map z serwisu korytarze.pl).

Tab. 4. Wartości dopuszczalnych stężeń substancji zanieczyszczających w powietrzu, określone ze względu na ochronę zdrowia ludzi i roślin.

Nazwa substancji	Okres uśredniania wyników pomiarów	Poziom dopuszczalny substancji w powietrzu [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]	Margines tolerancji [%]				
			----- [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]				
			2010	2011	2012	2013	2014
Benzen	rok kalendarzowy	5 ^{c)}	-	-	-	-	-
Dwutlenek azotu	jedna godzina	200 ^{c)}	-	-	-	-	-
	rok kalendarzowy	40 ^{c)}	-	-	-	-	-
Tlenki azotu ^{d)}	rok kalendarzowy	30 ^{e)}	-	-	-	-	-
Dwutlenek siarki	jedna godzina	350 ^{c)}	-	-	-	-	-
	24 godziny	125 ^{c)}	-	-	-	-	-
	rok kalendarzowy i pora zimowa (okres od 01 X do 31 III)	20 ^{e)}	-	-	-	-	-
Ołów ^{f)}	rok kalendarzowy	0,5 ^{c)}	-	-	-	-	-
Pył zawieszony PM 2,5 ^{g)}	rok kalendarzowy	25 ^{c), j)}	4	3	2	1	1
		20 ^{c), k)}	-	-	-	-	-
Pył zawieszony PM 10 ^{h)}	24 godziny	50 ^{c)}	-	-	-	-	-
	rok kalendarzowy	40 ^{e)}	-	-	-	-	-
Tlenek węgla	osiem godzin ⁱ⁾	10.000 ^{e), i)}	-	-	-	-	-

c) Poziom dopuszczalny ze względu na ochronę zdrowia ludzi; d) Suma dwutlenku azotu i tlenku azotu w przeliczeniu na dwutlenek azotu; e) Poziom dopuszczalny ze względu na ochronę roślin; f) Suma metalu i jego związków w pyłe zawieszonym PM10; g) Stężenie pyłu o średnicy aerodynamicznej ziaren do 2,5 μm (PM2,5) mierzone metodą wagową z separacją frakcji lub metodami uznanymi za równorzędne; h) Stężenie pyłu o średnicy aerodynamicznej ziaren do 10 μm (PM10) mierzone metodą wagową z separacją frakcji lub metodami uznanymi za równorzędne; i) Maksymalna średnia ośmiogodzinna, spośród średnich kroczących, obliczanych co godzinę z ośmiu średnich jednogodzinnych w ciągu doby. Każdą tak obliczoną średnią ośmiogodzinną przypisuje się do doby, w której się ona kończy; pierwszym okresem obliczeniowym dla każdej doby jest okres od godziny 1700 dnia poprzedniego do godziny 100 danego dnia; ostatnim okresem obliczeniowym dla każdej doby jest okres od godziny 1600 do 2400 tego dnia czasu środkowoeuropejskiego CET; j) Poziom dopuszczalny dla pyłu zawieszonego PM2,5 do osiągnięcia do dnia 1 stycznia 2015 r. (faza I); k) Poziom dopuszczalny dla pyłu zawieszonego PM2,5 do osiągnięcia do dnia 1 stycznia 2020 r. (faza II).

Na terenie gminy Urzędów nie ma większych emitorów zanieczyszczeń atmosfery. Czynnikiem o bardziej lokalnym znaczeniu jest niska emisja (głównie SO₂ i pył). Dlatego też bardzo duże znaczenie ma podejmowanie działań mających na celu jej ograniczenie. Jest to możliwe dzięki przechodzeniu coraz większej liczby właścicieli domów prywatnych na ogrzewanie gazowe i olejowe w miejsce poprzednio stosowanego węglowego. Jednocześnie zwrócić uwagę należy na ograniczenie opalania domów wszelkimi odpadkami, wydzielającymi w procesie spalania znaczną ilość substancji toksycznych. Zaopatrzenie w ciepło w gminie Urzędów pokrywane jest z indywidualnych pieców i instalacji grzewczych, osiedlowych kotłowni wbudowanych i kotłowni wolnostojących. Źródłem energii cieplnej jest generalnie paliwo stałe. Są sporadyczne przypadki stosowania paliw płynnych – oleju i gazu.

Nie bez znaczenia też pozostaje - emisja komunikacyjna - wzrastająca systematycznie ilość pojazdów samochodowych nabywanych zarówno przez podmioty gospodarcze jak i osoby

fizyczne pociąga za sobą wzrost emisji przede wszystkim dwutlenku azotu. Transport samochodowy jest również źródłem zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego tlenkami węgla, węglowodorami i związkami ołowiu. Niekorzystne zmiany na terenie opracowania mogą być związane ruchem kołowym pojazdów na drogach wojewódzkich nr 169 oraz nr 167. Pojazdy samochodowe w ruchu emitują gazy spalinowe, wytwarzają pyły powstające na skutek ścierania okładzin hamulców oraz opon na nawierzchni drogowej. W wyniku spalania paliwa dostają się do atmosfery zanieczyszczenia gazowe, głównie: dwutlenek węgla, tlenek węgla, tlenki azotu, węglowodory, aldehydy, tlenki siarki. Powstające pyły zawierają związki ołowiu, kadmu, niklu, miedzi, a także wyższe węglowodory aromatyczne. Ilość emitowanych zanieczyszczeń zależy od wielu czynników, między innymi od natężenia i płynności ruchu, konstrukcji silnika i jego stanu technicznego, zastosowania dopalaczy i filtrów, rodzaju paliwa, parametrów technicznych i stanu drogi. Mogą być one źródłem skażenia wód powierzchniowych, gleb, roślinności, jak również człowieka.

Utrzymanie dobrej jakości powietrza a nawet poprawę jego jakości można uzyskać przez ograniczenie szkodliwych dla środowiska technologii, zmniejszenie oddziaływania obszarów niskiej emisji na środowisko naturalne, stworzenie warunków rozwoju dla gazyfikacji gminy (budowy sieci gazowej wysokiego ciśnienia i stacji redukcyjnych, doprowadzenie sieci do miejscowości o zwartej zabudowie), likwidację lub modernizację kotłowni tradycyjnych (zmiana nośnika energii z węgla np. na gaz), poprawę nawierzchni dróg, budowę obwodnic, a przede wszystkim poprzez zwiększenie wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych (energię wiatru, promieniowania słonecznego, energia geotermalna, biogaz).

W 2015 roku Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Lublinie przeprowadził badania stanu zanieczyszczeń powietrza w województwie lubelskim. W podziale województwa, teren gminy Urzędów znalazł się w strefie lubelskiej. Badania emisji zanieczyszczeń powietrza pod kątem ochrony zdrowia wykazały, iż stężenia dwutlenku siarki nie przekraczają obowiązujących stężeń dopuszczalnych. Na tej podstawie wszystkie strefy województwa lubelskiego zaliczono do klasy A. Badania dwutlenku azotu wykazały, że stężenia tego zanieczyszczenia na terenie strefy lubelskiej występowały poniżej obowiązujących poziomów stężeń dopuszczalnych. Z tego względu została zaliczona do klasy A. Badania pyłu zawieszonego PM₁₀ wykazały, że warunki dopuszczalnych stężeń nie zostały zachowane na obszarze całego województwa. Na terenie województwa stwierdzono zarówno przekroczenie poziomu dobowego jak też średniorocznego. Na tej podstawie całe województwo zaliczone zostało do klasy C. Stężenia ołowiu zawartego w pyłe zawieszonym PM₁₀ wskazują, że zanieczyszczenie to występuje na poziomie niższym od dopuszczalnego. Wszystkie strefy województwa lubelskiego pod względem zawartości ołowiu w pyłe zawieszonym PM₁₀ w powietrzu znalazły się w klasie A. Przeprowadzone badania stężenia tlenku węgla wykazały na obszarze województwa były niższe od poziomu dopuszczalnego. W związku z powyższym wszystkie strefy zaliczono do klasy A. Stężenie ozonu, zmierzone przez stacje zlokalizowane na terenach zurbanizowanych, nie przekroczyło poziomu stężenia dopuszczalnego. Na tej podstawie wszystkie strefy ze względu na stężenie ozonu w powietrzu zaliczono do klasy A. Jednak na wszystkich stanowiskach pomiarowych w 4 strefach zanotowano dni z przekroczeniem wartości 120 µg/m³, stąd też oceniono, że cały obszar województwa nie spełnia wymagań określonych dla dotrzymania poziomu celu długoterminowego, który ma zostać osiągnięty w 2020 r. Wyniki badań stężenia arsenu, kadmu i niklu w pyłe zawieszonym PM₁₀ wskazują, że stężenie docelowe określone ze względu na ochronę zdrowia ludzi nie zostało przekroczone w żadnej ze stref województwa. Na tej podstawie wszystkie strefy zaliczono do klasy A. Wyniki badań stężenia benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM₁₀, wskazują na przekroczenie poziomu docelowego, dlatego strefę lubelską zaliczono do klasy C – wymagającej opracowania programów ochrony powietrza.

Badania pyłu zawieszonego PM_{2,5} wykazały, że zostały przekroczone wartości dopuszczalne i docelowe stężenia i na tej podstawie strefę lubelską zaliczono do klasy C.

Nazwa strefy	Kod strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy											
		SO ₂	NO ₂	PM10	Pb	C ₆ H ₆	CO	O ₃	As	Cd	Ni	BaP	PM _{2,5}
Aglomeracja Lubelska	PL0601	A	A	C	A	A	A	A	A	A	A	C	C
Strefa lubelska	PL0602	A	A	C	A	A	A	A	A	A	A	C	C

(źródło: Ocena jakości powietrza w województwie lubelskim za rok 2015, WIOŚ, Lublin, 2016)

3.8. Uwarunkowania wynikające ze stanu klimatu akustycznego

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 października 2012 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku określa standardy akustyczne w środowisku dla terenów o różnych funkcjach.

Tab. 5. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku wyrażone wskaźnikami L_{DWN} i L_N, które to wskaźniki mają zastosowanie do prowadzenia długookresowej polityki w zakresie ochrony przed hałasem.

Rodzaj terenu	Dopuszczalny długookresowy średni poziom dźwięku A w dB			
	Drogi lub linie kolejowe		Pozostałe obiekty i działalność będąca źródłem hałasu	
	L _{DWN}	L _N	L _{DWN}	L _N
	przedział czasu odniesienia równy wszystkim			
	dobom w roku	porom nocy	dobom w roku	porom nocy
Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej Tereny zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży	64	59	50	40
Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego Tereny zabudowy zagrodowej Tereny mieszkaniowo – usługowe Tereny rekreacyjno - wypoczynkowe	68	59	55	45

Na klimat akustyczny wpływ ma głównie hałas komunikacyjny (drogowy, kolejowy). Hałas komunikacyjny można oceniać wg subiektywnej skali uciążliwości (opracowanej przez PZH). Dla niektórych terenów poziom dopuszczalny należy do kategorii o średniej, a nawet dużej uciążliwości.

Tab. 6. Skala subiektywnej uciążliwości hałasu komunikacyjnego

Uciążliwość	L _{aeq} [dB]
mała	< 52
średnia	52...62
duża	63.....70
bardzo duża	> 70

Na obszarze opracowania źródłami hałasu „zorganizowanego” są głównie środki transportu i komunikacji drogowej, poruszające się po drodze wojewódzkiej nr 833 oraz nieliczne zakłady produkcyjne i rzemieślnicze. Na obszarze opracowania nie wykonywano szczegółowych pomiarów hałasu. Ze względu na położenie stosunkowo niską gęstość zaludnienia oraz zagospodarowanie terenów wzdłuż dróg należy przyjąć, iż na obszarze gminy przekroczenia dopuszczalnych norm hałasu nie występują. Lokalnie w odległości kilkudziesięciu metrów od ważniejszych dróg można spodziewać się wzmożonego hałasu, ale w odniesieniu do wskaźników całodobowych i tak powinny one pozostawać w ramach dopuszczalnych norm. Ze względu na brak punktów pomiarowo – kontrolnych monitorujących klimat akustyczny omawianego terenu, trudne jest określenie faktycznego poziomu hałasu.

3.9. Uwarunkowania wynikające z obecności obiektów emitujących promieniowanie elektromagnetyczne

Dopuszczalne poziomy elektromagnetycznego promieniowania niejonizującego, dla pól stałych oraz zmiennych o częstotliwości 50 Hz i o częstotliwości od 0,001 do 300 000 MHz zostały określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz. U. z dnia 14 listopada 2003 r.).

Linie wysokiego napięcia (110, 220 i 400 kV) są źródłami pola elektromagnetycznego mogącego powodować przekroczenie wartości dopuszczalnych na terenach zamieszkałych. Największa wartość natężenia pola elektrycznego, jaka może wystąpić pod linią lub w jej pobliżu, zgodnie z przepisami, nie powinna przekraczać składowej elektrycznej 1 kV/m i składowej magnetycznej 60A/m. Szacuje się na podstawie badań pomiarowych, że granica strefy, w obrębie, której nie dopuszcza się do lokalizowania budynków przeznaczonych na stały pobyt ludzie wynosi, co najmniej 14 m od osi linii (mierząc na poziomie 2 m npt. lub 1,6 m od krawędzi balkonu, tarasu, dachu albo ściany budynku mieszkalnego). Ostatecznie o zachowaniu norm rozstrzygać powinny stosowne pomiary.

Prawo ochrony środowiska nie ustala obowiązku uzyskania pozwolenia na emitowanie pól elektromagnetycznych przez linie i stacje elektroenergetyczne o napięciu znamionowym 110 kV lub wyższym, oraz przez instalacje radiokomunikacyjne (telefonii komórkowej), radionawigacyjne i radiolokacyjne, których równoważna moc promieniowana izotropowo jest równa lub przekracza 15W, generujące pola o częstotliwościach od 30kHz do 30 GHz.

Potencjalnym źródłem emisji promieniowania elektromagnetycznego mogą być stacje bazowe telefonii komórkowej. Rozkład pola w terenie wokół stacji bazowych był przedmiotem pomiarów wykonywanych w wielu krajach i w różnych warunkach. Wyniki tych badań wskazują, że intensywność promieniowania MF wokół stacji bazowych jest bardzo niewielka i wynosi zwykle poniżej 1 mW/m².

W ocenie specjalistów, stacje bazowe telefonii komórkowej nie przedstawiają problemu z punktu widzenia oddziaływania na stan zdrowia ludności i na środowisko.

Również w Polsce wykonano wiele pomiarów natężenia pól MF w otoczeniu stacji bazowych, zarówno zlokalizowanych na dachach budynków, jak i na specjalnych wieżach. Zmierzone wartości na zewnątrz budynków i w mieszkaniach wahały się w granicach 0,1 – 0,5 mW/m² (0.0001 – 0.0005 W/m²), a więc 200 – 1000 razy mniej niż dopuszczalna w Polsce norma. Nawet na balkonach w budynkach zlokalizowanych naprzeciw stacji bazowych na dachu sąsiedniego budynku natężenie pola nie przekraczało 1 mW/m² (0.001 W/m²).

Tab. 7. Natężenia pól mikrofalowych 900 MHz i 1800 MHz w okolicy anten stacji bazowych telefonii komórkowej (na podstawie 10 protokołów pomiarowych wykonanych w Polsce).

Lokalizacja punktu pomiarowego	Pole elektryczne (V/m)		Gęstość strumienia energii (W/m ²)	
	Srednia wartość zmierzona	Maksymalna wartość zmierzona	Srednia wartość zmierzona	Maksymalna wartość zmierzona
Na dachu, 5 m. od anten	0.60	1.0	0.0005	0.001
Na dachu, 10 m. od anten	0.30	0.80	0.0002	0.0006
Mieszkanie pod masztem antenowym	0.09	0.25	0.0001	0.0002
Mieszkanie w bloku naprzeciwko stacji bazowej	0.02	0.33	<0.0001	0.0003
Balkon mieszkania w bloku naprzeciwko stacji bazowej	0.30	0.60	0.0002	0.0005
Teren otwarty, 50 m. od anten stacji bazowej	0.03	0.30	0.0001	0.0002
Teren otwarty, 100 m. od anten stacji bazowej	0.01	0.12	< 0.0001	0.0001

Przez obszar gminy przebiega napowietrzna linia wysokiego napięcia WN 110kV łącząca GPZ Budzyń i Opolu Lub. oraz przez fragment gminy - linia WN w kierunku GPZ Bychawa. Żadna z linii nie jest wykorzystywana do bezpośredniego zasilania odbiorców z terenu gminy (brak odbiorców zasilanych na wysokim napięciu). W związku z potencjalnym oddziaływaniem pól elektromagnetycznych pochodzącym od linii elektroenergetycznych w planowaniu zabudowy zaleca się przestrzeganie przepisów odrębnych dotyczących lokalizowania linii energetycznych oraz dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku. Poza tym na terenie gminy znajduje się kilka stacji bazowych telefonii komórkowej.

IV. EKOFIZJOGRAFICZNE UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO OBSZARU GMINY

W celu ograniczenia uciążliwości dla środowiska zagospodarowania oraz ograniczenia lub eliminacji niekorzystnych dla środowiska działań zaleca się uwzględnienie następujących ograniczeń i uwarunkowań wynikających z walorów przyrodniczych i krajobrazowych terenów gminy oraz obowiązujących przepisów odrębnych i szczegółowych.

Ochrona klimatu akustycznego

- zaleca się wskazanie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego terenów mieszkaniowych, usługowych i rekreacyjno – wypoczynkowych (edukacja, opieka społeczna, szpitale) objętych ochroną akustyczną, zgodnie z przepisami odrębnymi;
- zaleca się wzmocnienie zieleni przyulicznej z możliwością realizacji nasadzeń alejowych. W przypadku realizacji nowych ulic zaleca się nasadzenia o charakterze alejowym drzewami odpowiednimi dla warunków siedliskowych;
- w przypadku lokalizacji uciążliwych funkcji produkcyjnych lub usługowych zaleca się stosowanie zieleni izolacyjnej i ograniczenie uciążliwości do zajmowanych terenów.

Ochrona środowiska gruntowo – wodnego

- zaleca się wprowadzenie zakazu lokalizacji składowisk i zakładów utylizacji odpadów z uwagi na niesprzyjające warunki geologiczno – gruntowe i hydrogeologiczne;
- w zakresie gospodarki ściekowej powinien obowiązywać zorganizowany sposób odprowadzania ścieków i pełnoprofilowe ich oczyszczanie z uwagi na wrażliwe cechy środowiska gruntowo - wodnego;
- wody opadowe z nawierzchni terenów komunikacyjnych i utwardzonych, zanieczyszczone substancjami ropopochodnymi lub zawiesinami, powinny być podczyszczane na terenie inwestora, przed odprowadzeniem ich do odbiornika;
- zaleca się retencjonowanie czystych wód opadowych na terenach mieszkaniowych i wykorzystywanie ich do nawodnień terenów zieleni;
- ze względu na położenie na terenach dolinnych oraz w miejscu występowania istotnych zasobów wód pitnych zaleca się prowadzenie działań zmierzających do zwiększenie naturalnej retencji leśnej oraz glebowej;
- w zakresie ochrony wód powierzchniowych i podziemnych zaleca się ochronę ujęć wodnych, pozostawienie obszarów dolinnych wolnych od wszelkich form działalności gospodarczej wpływającej negatywnie na walory przyrodnicze i środowiskowe, wprowadzanie i pozostawienie zadrzewień i zakrzaczeń wzdłuż koryt rzek, ochronę starorzeczy, pozostawienia na terenach dolinnych podmokłych obszarów łąkowych;
- w celu ograniczenia uciążliwości dla środowiska prowadzonej działalności rolnej zaleca się zmiany w hodowli zwierzęcej w kierunku eliminacji bezściołkowego systemu hodowli, wprowadzenie zakazu wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia własnych gruntów rolnych;
- konieczne jest także ograniczenie uciążliwych dla środowiska nawozów mineralnych i środków ochrony roślin oraz racjonalne dozowanie tych o niskiej uciążliwości;

Ochrona powietrza atmosferycznego

- wskazane jest wykorzystanie do ogrzewania budynków mieszkalnych oraz budynków użyteczności publicznej kotłowni działających na proekologiczne paliwa (olej, gaz, biomasa) oraz zastosowanie urządzeń o wysokiej sprawności i niskiej emisyjności, zaleca

- sie także wykorzystanie źródeł energii odnawialnej (energia słoneczna, geotermalna, wody, wiatru);
- wszystkie przemysłowe źródła emisji zanieczyszczeń powietrza i hałasu na terenie gminy muszą posiadać aktualne decyzje „pozwolenie na emisję” lub „pozwolenie zintegrowane”;
 - zaleca się nielokalizowanie na terenie gminy przedsięwzięć znacząco oddziałujących na środowisko oraz mogących znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem niezbędnych elementów infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, w tym infrastruktury komunalnej, zgodnie z przepisami odrębnymi;
 - zaleca się wykorzystanie zieleni wysokiej przyulicznej do częściowego pochłaniania zanieczyszczeń komunikacyjnych;
 - zaleca się ograniczenie emisji niskiej poprzez stopniowe przechodzenie na stosowanie proekologicznych źródeł energii oraz energii ze źródeł odnawialnych.

Ochrona walorów krajobrazowych, przyrodniczych i architektonicznych

- dla terenów zabudowy powinno się określić minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej;
- na terenach zurbanizowanych zaleca się tworzenie terenów zieleni publicznej z placami zabaw, małą architekturą i zielenią wysoką;
- kształtowanie układu funkcjonalno – przestrzennego gminy musi uwzględniać zachowanie lokalnego systemu powiązań przyrodniczych i jego zewnętrznych połączeń;
- w zakresie gospodarki rolnej zaleca się zabezpieczenie gruntów rolnych przed zmianą ich przeznaczenia na cele nierolnicze poprzez racjonalne gospodarowania przestrzenią oraz ochronę gruntów przed erozją wodną i wietrzną poprzez wykorzystanie zadrzewień śródpolnych oraz zadarniania wzdłuż cieków wodnych;
- w zakresie ochrony ekosystemów leśnych zaleca się zachowanie jak największej różnorodności ekosystemów leśnych, ograniczanie monokultur na rzecz prowadzenia gospodarki leśnej ukierunkowanej na budowę drzewostanów zgodną z potencjalną roślinnością naturalną;
- w celu zachowania walorów przyrodniczych i krajobrazowych zaleca się kształtowanie struktury mozaikowatej krajobrazu rolniczego, przez zachowanie w nim oczek wodnych i kępowych oraz pasmowych zadrzewień i zakrzaczeń śródpolnych;
- ewentualne nowe tereny inwestycyjne powinny być lokalizowane poza terenami posiadającymi pewne walory przyrodnicze oraz w niezbyt bliskiej odległości terenów mieszkaniowych;
- rozwój zabudowy mieszkaniowej powinien być ograniczony do sąsiedztwa terenów już zainwestowanych jako uzupełnienie ich struktury przestrzennej i powinien być skorelowany z rozwojem infrastruktury technicznej, w tym głównie sieci kanalizacyjnej i wodociągowej, planowana zabudowa powinna być dostosowana do charakterystyki architektonicznej istniejącej zabudowy w celu ochrony walorów krajobrazu kulturowego, na terenach wiejskich zaleca się tworzenie terenów zieleni publicznej.

V. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI I GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTU STUDIUM

Na obszarze objętym VI zmianą Studium, w oparciu o istniejące uwarunkowania ustala się następujące kierunki zagospodarowania terenu:

- obszary zabudowy zagrodowej, mieszkaniowej jednorodzinnej oraz zabudowy usługowej (VIM,U),
- obszary zabudowy zagrodowej, mieszkaniowej jednorodzinnej oraz zabudowy usługowej (VIM,U1),
- obszary usług (VIU),
- obszary usług sportu i rekreacji (VIUS),
- obszary rolnicze (VIR),
- obszary obiektów produkcyjnych, składów i magazynów (VIP),
- obszary lasów (VIZL),
- obszary zieleni urządzonej (VIZP),
- obszary zieleni parkowej (VIZP1),
- obszary infrastruktury technicznej – elektroenergetyka (VIE).

Obszary zabudowy zagrodowej, mieszkaniowej jednorodzinnej oraz zabudowy usługowej (VIM,U), na których dopuszcza się: zabudowę zagrodową, mieszkaniową jednorodziną, zabudowę usługową, usługi podstawowe, służące zaspokojeniu potrzeb mieszkańców, usługi publiczne, usługi handlu, usługi sportu i kultury fizycznej, usługi turystyki, pensjonaty, zajazdy, agroturystykę, zabudowę rekreacji indywidualnej, obiekty i urządzenia gospodarcze związane z rolnictwem, rzemiosło i nieuciążliwą działalność gospodarczą, urządzenia i obiekty sportowo-rekreacyjne, place zabaw, zieleń urządzoną i obiekty małej architektury, ścieżki piesze, rowerowe, konne, infrastrukturę techniczną i komunikacyjną, budynki gospodarcze, parkingi, garaże. W zakresie zasad zagospodarowania, wskaźników i parametrów zabudowy ustala się: wysokość zabudowy do 12 m, liczbę kondygnacji nie większą niż 3 kondygnacje nadziemne, w tym jedna w kubaturze dachu, powierzchnię zabudowy nie większą niż 40% powierzchni działki, powierzchnię biologicznie czynną nie mniejszą niż 30% powierzchni działki. Preferuje się zagospodarowanie obszaru, przy utrzymaniu i rozwijaniu funkcji zagrodowych lub mieszkaniowych, przy traktowaniu funkcji usługowych jako towarzyszących. Ustala się obowiązek rozdzielenia funkcji rolniczych i nierolniczych podczas sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Na obszarach tych zakazuje się realizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko.

Obszary zabudowy zagrodowej, mieszkaniowej jednorodzinnej oraz zabudowy usługowej (VIM,U1), na których dopuszcza się: zabudowę zagrodową, mieszkaniową jednorodziną, zabudowę usługową, usługi podstawowe, służące zaspokojeniu potrzeb mieszkańców, usługi publiczne, usługi handlu, usługi sportu i kultury fizycznej, usługi turystyki, pensjonaty, zajazdy, agroturystykę, zabudowę rekreacji indywidualnej, obiekty i urządzenia gospodarcze związane z rolnictwem, rzemiosło i nieuciążliwą działalność gospodarczą, urządzenia i obiekty sportowo-rekreacyjne, place zabaw, zieleń urządzoną i obiekty małej architektury, ścieżki piesze, rowerowe, konne, infrastrukturę techniczną i komunikacyjną, budynki gospodarcze, parkingi, garaże. W zakresie zasad zagospodarowania, wskaźników i parametrów zabudowy ustala się: wysokość zabudowy do 10 m, liczbę kondygnacji nie większą niż 2 kondygnacje nadziemne, w tym jedna w kubaturze dachu, powierzchnię zabudowy nie większą niż 30% powierzchni działki, powierzchnię biologicznie czynną nie mniejszą niż 40% powierzchni działki. Preferuje się zagospodarowanie obszaru, przy utrzymaniu i rozwijaniu funkcji zagrodowych lub mieszkaniowych, przy traktowaniu funkcji usługowych jako towarzyszących.

Ustala się obowiązek rozdzielenia funkcji rolniczych i nierolniczych podczas sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Na obszarach tych zakazuje się realizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko.

Obszary usług (VIU), na których dopuszcza się: zabudowę usługową, usługi publiczne, usługi handlu, w tym targowiska, usługi turystyki, w tym gastronomia, usługi hotelarskie itp., funkcję mieszkaniową związaną z obiektem usługowym, np. mieszkanie dla właściciela lub dysponenta obiektu na działce budowlanej, usługi sportu i kultury fizycznej, obiekty i urządzenia sportowo – rekreacyjne, place zabaw, rzemiosło i drobną, nieuciążliwą działalność gospodarczą, zieleń urządzoną i obiekty małej architektury, ścieżki piesze, rowerowe, konne, infrastrukturę techniczną i komunikacyjną, budynki gospodarcze, parkingi, garaże. W zakresie zasad zagospodarowania, wskaźników i parametrów zabudowy ustala się: wysokość zabudowy do 12 m, liczbę kondygnacji nie większą niż 3 kondygnacje nadziemne, w tym jedna w kubaturze dachu, powierzchnię zabudowy nie większą niż 40% powierzchni działki, powierzchnię biologicznie czynną nie mniejszą niż 30% powierzchni działki. Na obszarach tych zakazuje się realizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko.

Obszary usług sportu i rekreacji (VIUS), na których dopuszcza się: usługi sportu, kultury fizycznej i rekreacji, usługi towarzyszące związane z przeznaczeniem i obsługą funkcji podstawowej, takie jak gastronomia, administracja, handel detaliczny itp., urządzenia i obiekty sportowo-rekreacyjne wraz z urządzeniami towarzyszącymi (np. przechowalnie sprzętu, szatnie, zaplecze sanitarne), place zabaw, zieleń urządzoną i obiekty małej architektury, ścieżki piesze, rowerowe, konne, infrastrukturę techniczną i komunikacyjną, budynki gospodarcze, parkingi, garaże. W zakresie zasad gospodarowania, wskaźników i parametrów zabudowy ustala się: wysokość zabudowy do 12 m, liczbę kondygnacji nie większą niż 3 kondygnacje nadziemne, w tym jedna w kubaturze dachu, powierzchnię zabudowy nie większą niż 20% powierzchni działki, powierzchnię biologicznie czynną nie mniejszą niż 50% powierzchni działki. Na obszarach tych zakazuje się realizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco i potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.

Obszary rolnicze (VIR), na których dopuszcza się: zabudowę zagrodową, sady, łąki, pastwiska, uprawy rolne i ogrodnicze, obiekty i urządzenia gospodarcze związane z rolnictwem, obiekty i urządzenia gospodarki wodnej i leśnej, zadrzewienia i zakrzewienia śródpolne, w tym zadrzewienia wzdłuż dróg i ścieżek komunikacyjnych i wód powierzchniowych, zgodnie z przepisami odrębnymi, urządzenia melioracji i gospodarki wodnej, stacje uzdatniania wody, zalesienia, zgodnie z przepisami odrębnymi, ścieżki piesze, rowerowe, infrastrukturę techniczną i komunikacyjną. W zakresie zasad gospodarowania, wskaźników i parametrów zabudowy ustala się: wysokość zabudowy do 12 m, liczbę kondygnacji nie większą niż 3 kondygnacje nadziemne, w tym jedna w kubaturze dachu, powierzchnię zabudowy nie większą niż 30% powierzchni działki, powierzchnię biologicznie czynną nie mniejszą niż 50% powierzchni działki.

Obszary obiektów produkcyjnych, składów i magazynów (VIP), na których dopuszcza się: zabudowę produkcyjną, bazy, składy, magazyny, bazy transportowe, obiekty rzemiosła i wytwórczości, zabudowę związaną z obsługą produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych, ogrodniczych i leśnych, budynki administracyjne i zaplecza socjalnego, zabudowę usługową, funkcję mieszkaniową związaną z obiektem usługowym, np. mieszkanie dla właściciela lub dysponenta obiektu na działce budowlanej, zieleń urządzoną i obiekty małej architektury, ścieżki piesze, rowerowe, infrastrukturę techniczną i komunikacyjną, budynki gospodarcze, parkingi, garaże. W zakresie zasad gospodarowania, wskaźników i parametrów zabudowy ustala się: wysokość zabudowy do 15 m, powierzchnię zabudowy nie większą niż 60% powierzchni działki, powierzchnię biologicznie czynną nie mniejszą niż 20% powierzchni

działki.

Obszary lasów (VIZL), na których poza przeznaczeniem podstawowym, dopuszcza się: zbiorniki wodne i ciekły, łąki, urządzenia melioracji, gospodarki wodnej i leśnej, obiekty i urządzenia związane z obsługą produkcji w gospodarstwach leśnych, ścieżki dydaktyczne, wiaty edukacyjne i miejsca widokowe, drogi leśne i rolne, obiekty małej architektury, szlaki turystyczne, ścieżki piesze, rowerowe, konne, Zagospodarowanie terenów ma się odbywać zgodnie z przepisami odrębnymi o lasach.

Obszary zieleni urządzonej (VIZP), na których, poza przeznaczeniem podstawowym, dopuszcza się: miejsca wypoczynku, place, skwery, obiekty i urządzenia o charakterze rekreacyjno-edukacyjnym, małe obiekty sportowe, obiekty małej architektury, ścieżki piesze, rowerowe, infrastrukturę techniczną i komunikacyjną.

Obszary zieleni parkowej (VIZP1), na których, poza przeznaczeniem podstawowym, dopuszcza się: miejsca wypoczynku, place, skwery, obiekty i urządzenia o charakterze rekreacyjno-edukacyjnym, małe obiekty sportowe, obiekty małej architektury, ścieżki piesze, rowerowe, infrastrukturę techniczną i komunikacyjną.

Obszary infrastruktury technicznej - elektroenergetyka (VIE), na których dopuszcza się: infrastrukturę techniczną, zieleń, infrastrukturę komunikacyjną, budynki gospodarcze, parkingi, garaże.

Dla wszystkich projektowanych stałych lub tymczasowych obiektów o wysokości równej i większej od 50 m nad poziomem terenu ustala się obowiązek zgłaszania inwestycji właściwemu organowi wojskowemu, zgodnie z przepisami odrębnymi.

Na obszarze objętym VI zmianą Studium nie wyznacza się obszarów, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW.

Zgodnie z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego przyjętym Uchwałą Nr XI/162/2015 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 30 października 2015 r. na obszarze gminy Urzędów planowana jest realizacja zadań i inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym:

- rozbudowa drogi nr 833 Chodel – Kraśnik (od km 0+000 do km 26+279),
- rozbudowa krajowej sieci przesyłu gazu DN 700 Rozwadów – Końskowola – Wronów,
- odbudowa koryta Kanału Podlipie (w km 0+000 2+200, tj. 2,200 km) w m. Moniaki, gmina Urzędów.

Pozostałe ustalenia Studium zostają niezmienione.

VI. OCENA WPŁYWU USTALEŃ ZMIANY STUDIUM NA POSZCZEGÓLNE KOMPONENTY ŚRODOWISKA

6.1 Analiza i ocena wpływu rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych na środowisko

Zmiana Studium została podjęta w związku z licznymi wnioskami mieszkańców o zmianę ustaleń obowiązującego Studium, gdyż dotychczasowe ustalenia nie w pełni odpowiadają zamierzeniom inwestycyjnym mieszkańców. W związku z powyższym, wychodząc naprzeciw oczekiwaniom społeczności postanowiono objąć zmianą obowiązujący dokument określający politykę przestrzenną gminy Urzędów zgodnie ze złożonymi wnioskami.

Ustalenia Studium nie ingerują w sposób zauważalny w istniejącą strukturę przestrzenną gminy. Obszary zurbanizowane koncentrują się w rejonie Urzędowa i doliny Urzędówki, natomiast na pozostałym obszarze dominują tereny rolnicze i leśne. Jednostki osadnicze poza Urzędowem mają charakter niewielkich wsi. Pod względem przyrodniczym do najcenniejszych obszarów należą obszary dolinne oraz leśne (poza granicami zmiany Studium). Obszar doliny Urzędówki wraz z niektórymi kompleksami leśnymi został oznaczony, jako Przyrodniczy System Gminy (PSG). Należy jednak podkreślić, że dolina Urzędówki oraz jej otoczenie jest obszarem lokalnie dość intensywnie użytkowanym. W dolinie znajdują się tereny rolne oraz łąki i pastwiska, ale także obiekty budowlane, w tym nie tylko o funkcji mieszkaniowej. W otoczeniu doliny, na powierzchniach powyżej dna dolinnego, znajduje się zabudowa mieszkaniowa, usługowa i aktywności gospodarczej oraz infrastruktura komunikacyjna. Istotnymi kierunkami rozwoju przestrzennego gminy, wskazanymi w Studium, są ochrona istniejących walorów środowiska przyrodniczego i utrzymanie funkcji rolniczej, ale także rozwój gospodarczy, w tym w branży turystycznej. Jako najważniejszy element rozwoju rolnictwa na terenie gminy wskazano racjonalne wykorzystywanie rolniczej przestrzeni produkcyjnej. Wskazana jest także koncentracja zabudowy wsi poprzez lokalizowanie nowych inwestycji w wokół istniejących siedlisk.

Obszar gminy Urzędów jest stosunkowo słabo zurbanizowany poza granicami wsi. Ośrodki urbanistyczne są niewielkie i skupiają głównie zabudowę zagrodową i związaną z produkcją rolną. W przypadku miasta Urzędowa obserwuje się systematyczne „rozlewanie się” zabudowy, głównie mieszkaniowej, ale także aktywności gospodarczej na sąsiadujące tereny rolnicze. Studium potwierdza te tendencje rozwoju przestrzennego Urzędowa i okolic, jednocześnie ograniczając rozwój zabudowy w pozostałych ośrodkach wiejskich. Generalnie rozwój przestrzenny, wskazany w zmianie studium, odbywać się będzie poza terenami o najwyższych walorach przyrodniczych oraz poza terenami dolinnymi, w których istotnym ograniczeniem, poza czynnikami przyrodniczymi, jest niski poziom wód gruntowych uniemożliwiający lokalizację zabudowy. Jednak w niektórych miejscach doliny Urzędówki, gdzie w chwili obecnej istnieje już zabudowa lub gdzie istnieje infrastruktura komunikacyjna studium umożliwi rozwój zabudowy mieszkaniowo – usługowej. Są to najczęściej pojedyncze działki znajdujące się w pobliżu istniejących obiektów budowlanych lub w pobliżu istniejącej drogi, a nawet już zainwestowane obszary, które studium niejako potwierdza. Ilość tych planowanych terenów pod zabudowę jest stosunkowo niewielka i nie powinna wpływać na zachowanie drożności korytarza ekologicznego Urzędówki. Ponadto wskazane w studium tereny pod zabudowę w przeważającej większości są zlokalizowane w sąsiedztwie istniejącej zabudowy lub obszarów planowanych pod zabudowę w obowiązującym studium. Zdarza się jednak także studium wskazuje obiekty poza zwartą strukturą zurbanizowaną. Jest to związane z lokalizacją istniejących obiektów budowlanych np. w rejonie Popkowice Księżych (Kolonja Popkowice Księżę i okolice leśniczówki) lub z możliwością lokalizacji zabudowy lotniskowej (np. na południe od Urzędowa). Czasami są to nawet obiekty aktywności gospodarczej

zlokalizowane u wylotu wąwozu lessowego w rejonie miejscowości Zakościelne (tzw. Kamienny Dół). Lokalizacja tych obszarów nie powinna jednak zakłócać ogólnego obrazu zwartości terenów zurbanizowanych na obszarze gminy i nie powinna powodować zauważalnego wpływu na walory przyrodnicze, krajobrazowe lub jakość środowiska na obszarze gminy. W Studium podkreśla się także konieczność rozwoju agroturystycznego gminy w oparciu o walory przyrodnicze.

Porównując aktualną strukturę użytkowania terenu gminy i strukturę wyznaczoną w kierunkach zagospodarowania przestrzennego zmiany Studium należy stwierdzić, że zwiększył się areal terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową, usługową i aktywność gospodarczą kosztem terenów rolnych. Są to jednak zmiany niewielkie, a często mające charakter funkcjonalny a nie przestrzenny lub potwierdzają istniejące zagospodarowanie. Najwięcej terenów zurbanizowanych przybędzie w bezpośrednim otoczeniu Urzędowa. W pozostałych miejscowościach nie odnotowuje się znacznego zwiększenia ilości terenów pod zabudowę. Nadal rozległe obszary gminy pozostaną w użytkowaniu rolniczym a w miejscowościach dominować będzie zabudowa zagrodowa, jednorodzinna i lokalnie obiekty związane z produkcją lub przetwórstwem rolnym.

Środowisko geologiczne i geograficzne wyznacza bardzo wyraźnie strukturę zagospodarowania gminy jako całości i sposoby użytkowania poszczególnych terenów. Najsilniej zagospodarowane centralne części poszczególnych miejscowości znajdują się na garbach wysoczyznowych. Położenia dolinne są w większości wolne od zabudowy i użytkowane rolniczo lub tworzą tereny podmokłe i torfowiskowe. Znaczne powierzchnie wysoczyznowe są porośnięte lasami. Ten schemat użytkowania obszaru gminy nie stanowi istotnego zagrożenia dla środowiska geograficznego. Obszar gminy Urzędów położony jest w obrębie terenów o lokalnie wysokich walorach krajobrazowych. Dotyczy to zwłaszcza terenów dolinnych i leśnych. Z uwagi na znaczny udział krajobrazów rolniczych oraz występowanie atrakcyjnych form rzeźby terenu (wąwozy, parowy, wydmy) jest to obszar o pewnej atrakcyjności turystycznej, w tym krajobrazowej.

Duże powierzchnie gminy znajdują się w rolniczym użytkowaniu. Grunty te zostały zubożone intensywnym użytkowaniem w biogenne składniki mineralne. Zmiany te można odwrócić właściwym nawożeniem. Biorąc pod uwagę trwałość zarówno zasobów jak i produktywności gruntów rolnych można stwierdzić, że dotychczasowy, kulturowy, gospodarczy i planistyczny sposób ich ochrony jest skuteczny.

Najbardziej charakterystyczną, wartościową i wrażliwą częścią środowiska gminy są zasoby dzikich roślin i zwierząt. Ze względu na rolnicze użytkowanie gminy powierzchnia naturalnych ekosystemów uległa ograniczeniu, a zachowane zbiorowiska należą zwykle do stosunkowo pospolitych (podmokłe łąki, lasy, torfowiska). Cenniejsze lub rzadsze siedliska znajdują się w terenach dolinnych lub leśnych oraz na terenach wąwozów lessowych. Ustalenia Studium w większości wskazują, że tereny dolinne oraz leśne i ich otoczenie pozostanie w stanie nienaruszonym. Zabudowy rozwijać się będzie głównie na terenach pozadolinnych. W przypadkach, gdy wskazano tereny pod zabudowę w dolinie Urzędówki lub u wylotu wąwozu lessowego są to albo obiekty istniejące albo wykorzystujące sąsiedztwo istniejącej zabudowy lub układ komunikacyjny. Nie są to obszary o znacznej powierzchni, które powodowałyby zauważalne ograniczenia w funkcjonowaniu systemu przyrodniczego gminy.

Ustalenia dotyczące infrastruktury technicznej mają na celu poprawę jakości środowiska gruntowo – wodnego oraz zmniejszenie emisji do atmosfery i wód gruntowych i gruntu. Ustalenia Studium zalecają odprowadzanie wszystkich ścieków w rozumieniu ustawy *Prawo wodne* do sieci kanalizacji sanitarnej i następnie do miejsc oczyszczania ścieków. Do czasu realizacji sieci dopuszcza się szamba i przydomowe oczyszczalnie. Wody opadowe i roztopowe z utwardzonych placów parkingowych, dróg i terenów gdzie mogło dojść do ich

skażenia należy podczyścić. Zabrania się odprowadzania ścieków w tym również zanieczyszczonych wód opadowych i roztopowych, ciekłych odchodów zwierzęcych bezpośrednio do wód powierzchniowych, wód stojących oraz ziemi. Każde postępowanie ze ściekami powinno spełniać przepisy określone w ustawach *Prawo wodne* i *Prawo ochrony środowiska*, dotyczy to w szczególności rolniczego wykorzystywania ścieków. Wszystkie te przepisy powinny zagwarantować właściwe funkcjonowanie środowiska gruntowo – wodnego oraz jego jakość na poziomie wartości dopuszczalnych zwartych w przepisach odrębnych. Realizacja ustaleń zmiany *Studium* powinna przyczynić się do ograniczenia uciążliwości planowanego zagospodarowania na terenie gminy. Dla obszarów zabudowy rozproszonej dopuszcza się możliwość odprowadzania ścieków poprzez indywidualny system oczyszczania (przydomowych oczyszczalni ścieków dla pojedynczych posesji lub niewielkich ich zespołów). Oczyszczalnie przydomowe oraz zbiorniki bezodpływowe dopuszcza się również dla terenów nieskanalizowanych, lecz po realizacji sieci kanalizacyjnej zbiorniki bezodpływowe powinny ulec likwidacji. Wszystkie te działania będą korzystnie wpływać na poprawę jakości wód powierzchniowych i podziemnych na terenie gminy.

W zakresie zaopatrzenia w energię ciepłą należy dążyć do przechodzenia na bardziej ekologiczne źródła ciepła. Do wytwarzania energii w celach grzewczych i technologicznych zaleca się stosowanie paliw charakteryzujących się niższymi wskaźnikami emisyjnymi: paliwa płynne, gazowe, stałe w postaci, drewna i inne. Rozwój zabudowy mieszkaniowej oraz usługowo-produkcyjnej może lokalnie prowadzić do kumulacji zanieczyszczeń atmosfery. Jest to skutek występowania tzw. emisji niskiej z indywidualnych palenisk domowych. Ustalenia *Studium* wskazują kierunki rozwoju takich systemów w oparciu o bardziej przyjazne środowisku czynniki grzewcze jednak należy zauważyć, że głównie decydują o tym czynniki ekonomiczne pozostające poza materiałem działania *Studium*. Polityka energetyczna Unii Europejskiej zgodnie, z którą będzie następowało stopniowe odchodzenie od kopalnych źródeł energii oraz rozpowszechnianie rozproszonych źródeł energii będzie wymuszała coraz szersze stosowanie indywidualnych urządzeń do zaopatrzenia w ciepło i prąd opartych na energii odnawialnej wody, wiatru, słońca czy biomasy. Jako rozwiązania alternatywne dla tradycyjnych surowców kopalnych coraz częściej wskazuje się w opracowaniach specjalistycznych wykorzystanie lokalnych elektrowni wodnych, mikrowiatraków, instalacji ogniw fotowoltanicznych czy budowę mikrobiogazowni.

Obszar gminy to tereny w dużej części niezabudowane. Przeważają tereny upraw rolnych oraz tereny leśne, łąki i pastwiska oraz nieużytki. Środowisko przyrodnicze zostało w wielu miejscach zachowane w stanie niezmienionym lub zmienionym nieznacznie. Istniejąca i planowana zabudowa koncentruje się jedynie wzdłuż niektórych dróg i ma charakter zwarty o niskiej intensywności. Przeważają budynki jednorodzinne i zabudowa zagrodowa. Odmienny typ zagospodarowania reprezentuje Urzędy gdzie mamy do czynienia z koncentracją obiektów mieszkaniowych, usługowych i produkcyjnych. Ustalenia *Studium* wprowadzają nową zabudowę mieszkaniową, usługową i produkcyjną w otoczeniu Urzędowa oraz innych miejscowości. Planowana zabudowa będzie stanowić, w większości przypadków, uzupełnienie już istniejących kompleksów zabudowy lub będzie wskazywać na zmiany funkcjonalne w przeznaczeniu. Wzrost powierzchni terenów zabudowanych nie będzie zauważalny. Zachowaniu walorów krajobrazowych i częściowo przyrodniczych tego obszaru będą służyły zapisy o dużym udziale zieleni na terenach mieszkaniowo – usługowych. Rozwój zabudowy spowoduje wzrost ilości mieszkańców gminy. Na terenach zabudowy mieszkaniowej i usługowej dopuszcza się jako uzupełniające zagospodarowanie na zieleni, co może kreować nowe formy przestrzeni publicznych. Rozwój zabudowy mieszkaniowej i usługowej dotyczy głównie terenów istniejących jednostek osadniczych. Są to obszary pól uprawnych i ich zagospodarowanie nie będzie wiązało się z znacznymi stratami w środowisku, w tym przekształceniami siedlisk roślinnych i zwierzęcych. Planowany rozwój terenów

zurbanizowanych jest ograniczony przestrzennie i nie zmieni rolniczego charakteru dużego obszaru gminy. Nadal większość powierzchni gminy będzie w użytkowaniu rolniczym bądź będzie stanowiło tereny lasów czy wód powierzchniowych. Rozwój zabudowy na terenach rolnych będzie wiązał się ze zmianą kwalifikacji gruntów i wyłączeniem ich z produkcji rolnej. Rozwój terenów zurbanizowanych nie powinien powodować jednak znaczących zmian w środowisku oraz krajobrazie rolnym, ze względu na to, że będzie dopuszczony jedynie poza rejonami najcenniejszymi krajobrazowo i przyrodniczo oraz objemie powierzchnię w sąsiedztwie już istniejącej zabudowy.

W przypadku terenów przeznaczonych pod usługi a zwłaszcza aktywność gospodarczą przekształcenia środowiska glebowego i gruntowo-wodnego mogą być większe, dlatego w ustaleniach *Studium* znalazło się szereg zapisów ograniczających potencjalne negatywne oddziaływania na środowisko tych inwestycji. Przyjęta w *Studium* koncepcja lokalizacji funkcji o większej uciążliwości w pobliżu realizowanych tras komunikacyjnych, poza terenami dolinnymi jest korzystna dla zachowania równowagi przyrodniczej na terenie gminy. Nowe inwestycje obejmą tereny o stosunkowo najmniejszej różnorodności biologicznej i nie będą wywierały presji na tereny o większej wrażliwości na zmiany w zagospodarowaniu zlokalizowane w obszarach dolinnych czy w pobliżu terenów leśnych.

6.2 Wpływ ustaleń Studium na elementy środowiska we wzajemnym powiązaniu

Wpływ na gleby i powierzchnię ziemi

Tereny gminy są jedynie w niewielkiej części zabudowane. Na pewne obszary niezabudowane, upraw rolnych planuje się wprowadzenie zabudowy mieszkaniowej, usługowej i produkcyjnej. Dotyczy to głównie obszarów w rejonie Urzędowa. Rozwój zabudowy spowoduje ograniczenie powierzchni biologicznie czynnych i zmniejszenie przestrzeni produkcyjnej gleb. Przekształceniu ulegnie rzeźba terenu w wyniku prowadzonych prac ziemnych przygotowujących tereny na posadowienie nowej zabudowy i dróg. Częściowo rekompensatą dla utraty gleb i powierzchni biologicznie czynnych jest zapis przeznaczający minimum od 20 do 50% powierzchni działek na powierzchnię biologicznie czynną, w zależności od przeznaczenia terenu. Na terenach przeznaczonych pod zabudowę dopuszcza się także zadrzewienia i wprowadzenie zieleni urządzonej.

Analizując zapisy tekstu *Studium* należy mieć na uwadze to, że także wskutek zmniejszenia areału gruntów pozostających w rolniczym wykorzystaniu, zmniejszy się potencjalna baza żerowiskowa i siedliska rozrodu zwierząt specyficznych dla pól i użytków zielonych. Należy jednak podkreślić, że rozwój terenów zurbanizowanych odbywał się będzie poza granicami najcenniejszych przyrodniczo obszarów a tereny siedliskowe czy żerowiskowe dla ptaków czy nietoperzy znajdują się na leśnych lub dolinnych, w których nie planuje się lokalizacji nowej zabudowy lub wprowadza się pojedyncze obszary pod zabudowę. Ponadto planowane zmiany użytkowania gruntów obejmą ograniczone powierzchnie gminy w stosunku do istniejących terenów rolnych.

Nie prognozuje się znaczącego negatywnego wpływu ustaleń Studium na gleby i powierzchnie ziemi. Zmiany jakie w tym zakresie wystąpią, będą miały z czasem charakter zanikający.

Wpływ na wody powierzchniowe i podziemne

Zapisy dotyczące ograniczeń w prowadzeniu gospodarki rolnej oraz gospodarki wodno – ściekowej i odpadami powinny wpłynąć na poprawę jakości wód powierzchniowych i podziemnych, dla których dotychczasowym źródłem zanieczyszczeń była gospodarka rolna oraz nieuregulowana gospodarka ściekowa. Ustalenia *Studium* wprowadzają pewną liczbę terenów, które mogą przyczynić się do wzrostu zanieczyszczeń odprowadzanych do

odbiorników, jakimi są wody powierzchniowe lub gruntowe. Ustalenia *Studium* i przepisy odrębne dopuszczają odprowadzanie ścieków komunalnych i wód opadowych do sieci kanalizacyjnej i deszczowej. Na terenie gminy zgodnie z ustaleniami *Studium* tymczasowo dopuszcza się stosowanie przydomowych oczyszczalni ścieków i zbiorników na nieczystości płynne. Jest to rozwiązanie korzystne, jako rozwiązanie tymczasowe oraz na obszarach gdzie z punktu widzenia ekonomicznego nieopłacalne jest wybudowanie sieci kanalizacyjnej, choć niewłaściwie praktyki w eksploatacji tego typu oczyszczalni i zbiorników oraz ich wady konstrukcyjne mogą spowodować zanieczyszczenie środowiska gruntowo – wodnego.

Zabudowa i zabetonowanie części terenu ogranicza możliwość zasilania wód gruntowych, a jednocześnie przyczynia się do zwiększenia przepływu w okolicznych ciekach. Istniejąca i planowana zabudowa będzie wiązała się z przebywaniem na tym terenie pewnej liczby osób (zamieszkiwanie, obiekty usługowe, produkcyjne). Zabudowa mieszkaniowa, usługowa i aktywności gospodarczej będzie źródłem ścieków komunalnych. Ustalenia *Studium* określają sposób odprowadzania ścieków komunalnych - siecią kanalizacyjną, a ewentualna uciążliwość dla środowiska z tytułu odprowadzenia oczyszczonych ścieków może wystąpić w miejscu zrzutu z oczyszczalni do wód powierzchniowych. Problem może być tylko z wcześniejszą realizacją sieci kanalizacyjnej, przed realizacją zabudowy.

*Nie prognozuje się negatywnego wpływu ustaleń zmiany *Studium* na wody gruntowe i podziemne w przypadku kompleksowej realizacji sieci wodno - kanalizacyjnej. Ewentualne dopuszczenie do lokalizacji zabudowy bez odpowiedniej infrastruktury może prowadzić do lokalnych uciążliwości w otoczeniu terenów zurbanizowanych. Nie powinny jednak one mieć wpływu na walory środowiska gruntowo – wodnego na terenie całej gminy.*

Wpływ na powietrze atmosferyczne

Na obszarze gminy przewiduje się rozwój infrastruktury technicznej związanej z zaopatrzeniem z środka grzewcze (gaz, energia elektryczna). Powietrze atmosferyczne będzie chronione w ramach przepisów szczególnych, jednak rozwój zabudowy i nagromadzenie punktowych emitorów, bez redukcji zanieczyszczeń, może powodować okresowe przekroczenia dopuszczalnych poziomów zanieczyszczeń powietrza, zwłaszcza w okresie grzewczym i w trakcie warunków inwersyjnych. Lokalne źródła ciepła na gaz, węgiel czy koks emitują, oprócz zanieczyszczeń, duże ilości dwutlenku węgla, co ma wpływ na globalne zmiany klimatyczne. Ustalenia *Studium* nie wykluczają wykorzystania odnawialnych źródeł energii będących urządzeniami bezemisyjnymi. Z uwagi na stosunkowo niską intensywność zabudowy oraz jej rozproszenie w izolowanych ośrodkach wiejskich nie prognozuje się przekroczenia dopuszczalnych poziomów substancji w środowisku. Obszar gminy ze względu na swoje zagospodarowanie i duży udział terenów otwartych jest bardzo dobrze przewietrzany. W przypadku zabudowy w miejscowości Urzędów możliwe są okresowo przekroczenia dopuszczalnych poziomów stężeń substancji w powietrzu, ale jedynie w okresie grzewczym i przy niesprzyjających warunkach meteorologicznych (np. inwersje).

Dodatkowym czynnikiem wpływającym na pogorszenie stanu atmosfery będzie ruch kołowy. Należy jednak podkreślić, że na ruch kołowy na terenie gminy koncentruje się wzdłuż drogi wojewódzkiej i tam ewentualne zanieczyszczenia są najwyższe. Ustalenia *Studium* potwierdzają zmiany w układzie komunikacyjnym oraz wskazują na konieczność jego zachowania i modernizacji oraz nie wprowadzania nowych dróg na tereny przyrodnicze.

Prognozowana emisja będzie związana z komunikacją oraz indywidualnymi systemami grzewczymi. Prognozowana emisja będzie miała charakter incydentalny i ograniczony i nie wpłynie negatywnie na stan powietrza atmosferycznego na obszarze gminy.

Wpływ na klimat akustyczny

Realizacja ustaleń *Studium*, czyli budowa a potem użytkowanie zabudowy o charakterze mieszkaniowym, usługowym, produkcyjnym będzie generować dodatkowy ruch samochodowy (również ruch pojazdów dostawczych), co związane jest ze zwiększoną emisją hałasu i pogorszeniem standardu klimatu akustycznego wzdłuż ulic dojazdowych i lokalnych. Należy jednak podkreślić, że planowany rozwój nowej zabudowy nie będzie znaczący i nie wpłynie w sposób zauważalny na uciążliwość hałasową. W planach miejscowych dla obszarów przeznaczonych pod zabudowę w pobliżu nowych dróg należy stosować strefowanie zabudowy lub odsuwać linie zabudowy tak aby ograniczyć ilości obiektów mieszkalnych narażonych na hałas.

W ustaleniach *Studium* nie wyznacza się standardów akustycznych dla zabudowy chronionej, ale koniecznie powinno to być wykonywane na etapie sporządzania planów miejscowych. W przypadku lokalizacji zabudowy w terenach zagrożonych hałasem należy stosować materiały budowlane o podwyższonej izolacyjności akustycznej oraz wykorzystywać obiekty niewrażliwe na hałas do ekranowania obiektów chronionych przed hałasem. Stosowanie barier akustycznych w postaci ekranów jest wskazane o miejscach przejścia dróg uciążliwych przez tereny mieszkaniowe i usług chronionych, choć ich aspekt krajobrazowy i skuteczność powinny być każdorazowo oceniane przed rozpoczęciem inwestycji. Z kolei wykorzystanie zieleni izolacyjnej będzie efektywne jedynie w przypadku zastosowania odpowiednio szerokich pasów zieleni o zróżnicowanej wysokości tak, aby zapewnić maksymalne wartości pochłaniania i odbijania fali akustycznej.

Nie prognozuje się przekroczeń dopuszczalnych standardów akustycznych dla zabudowy mieszkaniowej i terenów rekreacyjnych. Nie prognozuje się znacząco negatywnego wpływu zmiany Studium na klimat akustyczny.

Wpływ na krajobraz kulturowy

Oddziaływanie na zabytki będzie znikome. Większość zabytków w okolicznych miejscowościach oraz stanowisk archeologicznych, leży w oddaleniu od projektowanych terenów rozwoju zabudowy mieszkaniowej lub usługowej oraz głównych dróg. Strefy ochrony archeologicznej (stanowiska archeologiczne) zlokalizowane na obszarze opracowania, znajdujące się w obrębie terenów przeznaczonych pod zabudowę powinny być gruntownie przebadane pod względem archeologicznym zgodnie z przepisami odrębnymi. Rozwój zabudowy na terenach rolnych będzie się odbywał w otoczeniu terenów istniejących jednostek urbanistycznych, dlatego ich wpływ na krajobraz będzie ograniczony, a przy zastosowaniu zapisów *Studium* dotyczących jakości i wyglądu architektury powinno się uniknąć degradacji krajobrazu wiejskiego. Regulacjami planistycznymi niestety nie jest możliwe całkowite wyeliminowanie niepożądanych obiektów architektonicznych. O ich jakości i znaczeniu krajobrazowym decydują indywidualne upodobania architektoniczne i jakość materiałów budowlanych oraz wykonawstwa. Planowana zabudowa nie powinna być także dominantą krajobrazową dla istniejących obiektów historycznych.

Nie prognozuje się istotnego negatywnego wpływu zmiany Studium na zabytki i krajobraz kulturowy.

Wpływ na różnorodność biologiczną oraz świat roślinny i zwierzęcy

Ustalenia *Studium* zachowują wszystkie tereny o walorach przyrodniczych znajdujące się na terenie gminy. Planowany rozwój terenów zurbanizowanych będzie odbywał się generalnie poza zasięgiem terenów cennych przyrodniczo. Planowana zabudowa o różnej intensywności o charakterze zabudowy mieszkaniowej, usługowej i produkcyjnej będzie znajdować się poza granicami obszarów chronionych. Należy także podkreślić, że na terenie

gminy zachowuje się istniejące korytarze ekologiczne, związane z terenami rolnymi i dolinnymi, w tym przechodzące przez obszary zurbanizowane. Wprowadzenie w niektórych rejonach doliny Urzędówki pojedynczych obszarów pod zabudowę nie powinno zakłócić ciągłości korytarzy. Dlatego prognozuje się, że planowany rozwój terenów zurbanizowanych i sieci infrastrukturalnych nie wpłynie w sposób znacząco negatywny na różnorodność florystyczną i faunistyczną na obszarze gminy. Nie oznacza to oczywiście, że nie pojawią się pewne uciążliwości dla świata zwierząt i roślin. Uciążliwości wynikające z zainwestowania będą przejawiać się wzrostem zanieczyszczeń atmosfery oraz możliwością skażenia środowiska gruntowo – wodnego substancjami ropopochodnymi. Nie da się również uniknąć potencjalnej utraty, głównie miejsc żerowiskowych, dla niektórych gatunków ptaków lub nietoperze potencjalnie występujących w pobliżu istniejących terenów zurbanizowanych, na których planuje się zabudowę. Może to spowodować lokalne pogorszenie jakości gleb, a także zanieczyszczeniem wód gruntowych i powierzchniowych, których stan sanitarny jest istotny dla występowania określonych gatunków roślin i zwierząt. Jednak tereny o szczególnej wartości pozostaną poza zasięgiem nowych inwestycji i powinny utrzymać swoje walory mimo rozwoju przestrzennego gminy. *Studium* przewiduje zwiększenie zasięgu terenów leśnych (nie w zakresie obecnej zmiany), co dodatkowo wzmocni korytarze ekologiczne na terenach rolnych. W przypadku lokalizacji terenów leśnych należy jednak brać pod uwagę istniejące siedliska roślinne na tych obszarach. W przypadku gdy obszar pod zalesienie będzie miejscem występowania siedlisk łąkowych nie wskazanym jest wprowadzanie zalesień. Jeśli jednak mają one towarzyszyć istniejącym zadrzewieniom śródpolnym lub kępom drzew są jak najbardziej wskazane i mogą stać się siedliskami dla nowych lub występujących na terenie gminy gatunków zwierząt.

Ustalenia *Studium* określają minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej na terenach zurbanizowanych na poziomie 20 – 50% powierzchni działki budowlanej. Znaczną powierzchnię *Studium* stanowią tereny rolne i leśne, co sprawia, że powierzchnia biologicznie czynna na gruncie rodzimym jest duża w stosunku do powierzchni gminy. Udział terenów zabudowanych w całej powierzchni gminy jest stosunkowo niewielki, a planowane zmiany nie zmieniają istotnie tej wartości. Planowana zabudowa nie będzie odbywać się w miejscach występowania siedlisk roślinnych i zwierzęcych istotnych dla walorów przyrodniczych gminy.

Tereny zieleni towarzyszącej zabudowie ukształtowane zostaną głównie w oparciu o gatunki roślin ozdobnych, co będzie miało negatywny wpływ na różnorodność biologiczną obszaru, tym bardziej, że wykorzystane zostaną też gatunki obce, często inwazyjne, które stanowią zagrożenie dla rodzimej flory. Tereny te nie będą pełnić funkcji przyrodniczych a jedynie rekreacyjne i ozdobne. Obecność terenów rolnych i leśnych będzie sprawiało, że obszar ten może być penetrowany przez drobne zwierzęta i gryzonie, ale także ptaki. Będą to jednak raczej ich tereny migracyjne niż siedliskowe czy żerowiskowe. Na terenach leśnych można się spodziewać większego bogactwa roślin zielnych oraz siedlisk leśnych. Pozostawienie znacznych terenów leśnych pozwoli zachować istniejący stan gatunków zwierzęcych. Zwartość terenów leśnych oraz brak ingerencji zabudowy przyczyni się do zachowania różnorodności gatunkowej fauny oraz nie ograniczy przestrzeni życiowej i bazy żywieniowej zwierzyny. Na terenach leśnych i dolinnych występować będą ptaki, gryzonie, pospolite gatunki owadów, ale także większa zwierzyna korzystająca z korytarza ekologicznego.

Nie prognozuje się bezpośredniego wpływu na różnorodność biologiczną ustaleń Studium. Pośrednio będzie można zauważyć presję antropogeniczną na cenne przyrodniczo obszary na skutek pojawienia się większej liczby ludzi na tym obszarze. Nie prognozuje się negatywnego wpływu na zachowanie siedlisk roślinnych. Pośrednio może wystąpić presja antropogeniczna przebywających na terenie ludzi (wydeptywanie, niszczenie, zrywanie, etc.). Nie prognozuje się znacznego negatywnego wpływu ustaleń planu na faunę.

Wprowadzenie zabudowy i presja antropogeniczna może wpływać na przemieszczenia migracyjne zwierząt w inne rejony, choć ze względu na zachowanie korytarzy ekologicznych przez tereny zurbanizowane nie powinno to być zjawisko zbyt częste.

Wpływ na klimat lokalny

Rozwój zabudowy będzie miała niewielki wpływ na modyfikację klimatu lokalnego, szczególnie w odniesieniu do zaburzeń pola wiatru oraz emisji ciepła. Zabudowa mieszkaniowa i usługowa, a w szczególności produkcyjna, o kilku kondygnacjach może przyczynić się lokalnie do ograniczenia przewietrzania oraz doprowadzić do powstania prądów wstępujących i efektu tunelowego w otoczeniu budynków. Wzrost powierzchni utwardzonych i powierzchni zewnętrznych ścian budynków przyczynią się do podwyższenia średniej temperatury powietrza. Utrudnienia w przewietrzaniu mogą powodować okresowe podwyższenie stężenia zanieczyszczenia atmosfery. Pozytywnie na ograniczenie negatywnych zjawisk związanych z rozwojem zabudowy powinno wpływać przeznaczenie znacznych powierzchni na zieleń oraz bliskość terenów leśnych, dolinnych i otwartych. Na terenach zabudowy położonych w pobliżu terenów leśnych i dolinnych możliwe są inwersje temperatury i częstsze zamglenia. Planowany rozwój terenów zurbanizowanych nie będzie wpływał na modyfikacje klimatu lokalnego i topoklimatu a opisane niedogodności mogą pojawiać się okresowo i lokalnie w obrębie bardziej zwartych kompleksów zabudowy w obrębie większych miejscowości (np. Urzędowa).

Nie prognozuje się istotnego negatywnego wpływu zmiany Studium na klimat lokalny.

Wpływ na krajobraz i ludzi

Ustalenia zmiany Studium zachowują istniejące zagospodarowanie terenów leśnych, rolnych i dolinnych oraz wprowadzają podobną do istniejącej w sąsiedztwie, w rozmiarach zabudowę mieszkaniowo - usługową na tereny otwarte. Poza terenami aktywności gospodarczej nie przewiduje się wprowadzania uciążliwych dla krajobrazu budowli kubaturowych.

Dla zdegradowanych zespołów zabytkowych przewiduje się rehabilitację zabudowy. Powinno to pozytywnie wpływać na walory krajobrazowe. Planowane zagospodarowanie nie będzie znacząco wpływać na zmianę charakteru krajobrazu obszaru gminy. Wzrost ilości zabudowy nie jest znaczący w stosunku do całej powierzchni gminy i jest skoncentrowany w otoczeniu jednego ośrodka urbanistycznego, który obecnie pełni już funkcje mieszkaniowo – usługowe i produkcyjne. Ze względu na brak obszarów o funkcjach uciążliwych oraz położenie w oddaleniu od dużych ośrodków miejskich i przemysłowych obszar gminy pozostanie miejscem przyjaznym dla mieszkańców i nie będzie generował negatywnych skutków dla zdrowia ludzi.

Nie prognozuje się istotnego negatywnego wpływu zmiany Studium na krajobraz i zdrowie ludzi.

VII. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, ZMNIEJSZANIE LUB KOMPENSOWANIE NEGATYWNYCH DZIAŁAŃ NA ŚRODOWISKO ORAZ PROPOZYCJE ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH

Głównym zagrożeniem dla jakości środowiska na obszarze gminy jest niekontrolowany rozwój terenów zurbanizowanych kosztem terenów rolniczych i cennych przyrodniczo oraz degradacja układów komunikacji powodująca wzrost zagrożenie dla jakości środowiska gruntowo – wodnego, klimatu akustycznego i powietrza atmosferycznego. Najpoważniejszym problemem środowiskowym jest emisja dolna z indywidualnych palenisk domowych, emisja komunikacyjna, prowadzona działalność rolnicza oraz rozwój jednostek urbanistycznych bez odpowiedniego zapewnienia infrastruktury kanalizacyjnej i zaopatrzenia w ciepło. Przez obszar gminy przebiegają korytarze komunikacyjne tras o znaczeniu wojewódzkim. Drogi i związana z nimi infrastruktura winny być tak wkomponowane w krajobraz, aby nie obniżały walorów wizualnych i estetycznych terenu, przez które przebiegają.

W gospodarce rolnej konieczne jest propagowanie i sukcesywne wdrażanie programów rolno-środowiskowych Unii Europejskiej, dostosowywanie chemizacji upraw (w tym nawożenia) do pojemności gleb, dostosowanie form użytkowania ziemi i upraw do istniejących warunków przyrodniczych, kształtowanie równoległych z rolnictwem funkcji obszarów wiejskich.

W zakresie ładu przestrzennego konieczny jest harmonijny rozwój poszczególnych jednostek urbanistycznych oraz ograniczenie rozproszenia zabudowy. Nowo powstająca zabudowa powinna być wyposażona w odpowiednią infrastrukturę techniczną, co zapobiegnie degradacji środowiska. Korzystanie z walorów środowiska przyrodniczego powinno zakładać zachowanie równowagi tak, aby zapobiegać negatywnej antropopresji. Ochronie powinny podlegać zarówno obszary cenne przyrodniczo, obszary leśne jak i obszary dolinne. Działania inwestycyjne w tych obszarach powinny uwzględniać zachowanie walorów przyrodniczych wraz z ich bioróżnorodnością i georóżnorodnością.

W celu ograniczenia negatywnego oddziaływania realizacji ustaleń *Studium* na środowisko przedstawia się następujące wnioski i propozycje działań:

- wskazane jest stopniowe przeznaczanie obszarów pod zainwestowanie (w pierwszej kolejności obszary uzbrojone i dostępne komunikacyjnie oraz łatwe do wyposażenia w infrastrukturę techniczną i drogową);
- realizacja zabudowy na obszarach wskazanych w Studium powinna być poprzedzona wyposażeniem terenów w infrastrukturę techniczną, a przede wszystkim skanalizowaniem terenów oraz zapewnieniem dojazdu;
- na styku terenów zainwestowanych i terenów potencjalnie cennych przyrodniczo konieczne jest wprowadzenie zabezpieczeń przed negatywnym oddziaływaniem na środowisko, stosując wszelkie dostępne techniki;
- zalesienie gruntów słabych klas oraz nieużytków oraz użytków zielonych powinno być poprzedzone przeprowadzeniem stosownej oceny oddziaływania, celem wyeliminowania możliwości zalesienia cennych siedlisk przyrodniczych.

Ustalenia analizowanego *Studium* są wynikiem kompromisu pomiędzy wymogami ochrony środowiska i życia człowieka, a koniecznością rozwoju urbanistycznego i społecznego gminy. Zaprezentowane rozwiązania są zgodne z ustawodawstwem odrębnym, dokumentami planistycznymi obowiązującymi na terenie powiatu i województwa i wykorzystują instrumenty planistyczne służące do zrównoważonego rozwoju terenów zurbanizowanych. Ustalenia Studium nie ingerują w tereny o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych i zawierają wiele rozwiązań korzystnych dla środowiska na

obszarach zurbanizowanych, dlatego prognoza nie prezentuje rozwiązań alternatywnych do proponowanych w ustaleniach *Studium* uznając, że zaproponowane ustalenia są najkorzystniejsze dla środowiska w kontekście istniejących uwarunkowań i kierunków rozwoju gminy. Należy też zwrócić uwagę, że dokument *Studium* stanowi jedynie ramy rozwoju przestrzennego gminy, precyzowane następnie bardziej szczegółowo na etapie planów miejscowych. Dlatego *Studium* dopuszcza na poszczególnych terenach różnorodne przeznaczenia np. zabudowę mieszkaniową, ale też rekreacyjną czy zieleni. Umożliwia to regulowanie, „wariantowanie” zagospodarowania na poszczególnych terenach oczywiście w ramach ustalonych w *Studium* ogólnych zasad. Należy wykorzystać tereny sąsiadujące z terenami chronionymi na tereny zieleni, stanowiącej obszary otuliny lub bufora od terenów cennych przyrodniczo.

VIII. ANALIZA I OCENA CELÓW OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONYM NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM ISTOTNYCH Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Projekt *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Urzędów* uwzględnia cele ochrony środowiska zawarte w wielu dokumentach strategicznych opracowanych na szczeblu krajowym i regionalnym, a także zawarte w dyrektywach UE.

Dokumentami rangi międzynarodowej o charakterze przestrzennym, stanowiącym podstawę do formułowania celów ochrony środowiska w programach krajowych są konwencje międzynarodowe, przyjęte przez stronę polską, m. n.:

- Konwencja Genewska w sprawie transgranicznego zanieczyszczenia powietrza na dalekie odległości z 1979 r. wraz z II protokołem siarkowym z 1994 r. (Oslo),
- Konwencja Berneńska o ochronie dzikiej fauny i flory europejskiej oraz ich siedlisk naturalnych z 1979 r.,
- Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu z Kioto, 1997 r. wraz Protokołem.,
- Konwencja Ramsarska o obszarach wodno – błotnych z 1971 r. ze zmianami w Paryżu (1982 r.) i Regina (1987 r.),
- Konwencja ONZ o ochronie różnorodności biologicznej z Rio de Janeiro, 1992 r.,
- Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu z Rio de Janeiro, 1992 r.,
- Protokół Montrealski w sprawie substancji zubażających warstwę ozonową z 1987 r. wraz z poprawkami londyńskimi (1990 r.), wiedeńskimi (1992 r.).

Ponadto cele Studium uwzględniają zapisy dokumentów strategicznych o randze krajowej. Są to między innymi:

- II Polityka ekologiczna państwa z perspektywą do roku 2025 przedstawia cele w zakresie rozwiązań systemowych, wśród których wyróżnia włączenie aspektów ekologicznych do polityk sektorowych, a przede wszystkim do energetyki, przemysłu, transportu, gospodarki komunalnej i budownictwa, rolnictwa, leśnictwa i turystyki, aktywizację rynku na rzecz ochrony środowiska, zarządzanie środowiskiem, udział społeczeństwa w działaniach na rzecz ochrony środowisk, rozwój badań i postęp techniczny oraz ponoszenie odpowiedzialności za szkody w środowisku. Dokument ten dostrzega ważną rolę w ekologizacji planowania przestrzennego i użytkowania terenu oraz w edukacji ekologicznej i dostępie do informacji. Głównym celem nowej polityki ekologicznej państwa jest zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego społeczeństwa polskiego w XXI wieku oraz stworzenie podstaw dla opracowania i realizacji strategii zrównoważonego rozwoju kraju. Proces integracji z Unią Europejską stanowi ważne wsparcie działań służących osiągnięciu głównego celu nowej polityki państwa. Polityka ta zakłada 3 etapy osiągania swoich celów: etap realizacji celów krótkookresowych w trakcie ubiegania się o członkostwo w Unii Europejskiej (2000-2002, zgodnie z przyjętym przez rząd założeniem uzyskania w 2002 r. gotowości do członkostwa w Unii), etap realizacji celów średniookresowych w pierwszym okresie członkostwa w Unii, zakładającym okresy przejściowe i realizację programów dostosowawczych (2003-2010) oraz etap realizacji celów długookresowych w ramach „Strategii zrównoważonego rozwoju Polski do 2025 r.”, przygotowywanej przez Radę Ministrów w oparciu o rezolucję Sejmu RP z dnia 2 marca 1999 r. Terminy zakończenia

pierwszego i rozpoczęcia drugiego etapu wdrażania polityki mogą w przyszłości wymagać aktualizacji, w zależności od rzeczywistych postępów w procesie integracji związanych nie tylko z działaniami Polski, ale także Unii Europejskiej.

- Krajowa strategia ochrony i umiarkowanego użytkowania różnorodności biologicznej wraz z Programem działań mówi o zachowaniu całej rodzimej przyrody, bez względu na jej formę użytkowania oraz stopień jej przekształcenia lub zniszczenia.
- Krajowy Program Zwiększania Lesistości, który jest instrumentem polityki leśnej w zakresie kształtowania przestrzeni przyrodniczej kraju, zawiera ogólne wytyczne sporządzania regionalnych planów przestrzennego zagospodarowania w dziedzinie zwiększania lesistości.
- Krajowy Plan Gospodarki Odpadami określa zakres działania niezbędny do zaplanowania zintegrowanej gospodarki odpadami w kraju, w sposób zapewniający ochronę środowiska z uwzględnieniem obecnych i przyszłych możliwości technicznych, organizacyjnych.
- Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych jest programem inwestycji rozbudowy systemów oczyszczalni ścieków w sektorze komunalnym. Program pozwoli na wyeliminowanie nieoczyszczonych ścieków (pochodzących ze źródeł miejskich i aglomeracji) z wód powierzchniowych. Dokument dotyczy także poprawy jakości wód powierzchniowych, będących potencjalnym źródłem poboru ujęć komunalnych. Zamierzeniem Programu jest również pobudzenie inicjatyw lokalnych (nowe miejsca pracy) oraz pełne dostosowanie do wymogów Unii Europejskiej w zakresie wyposażenia w system oczyszczalni ścieków i kanalizacji.

Ponadto dla Studium istotne z punktu widzenia ochrony środowiska są priorytety wynikające z dokumentów ustanowionych na szczeblu rządowym, samorządowym, porozumień międzynarodowych oraz dokumentów i dyrektyw Unii Europejskiej. Do najważniejszych dokumentów zaliczyć należy:

- Koncepcję Przestrzennego Zagospodarowania Kraju do roku 2025,
- Wstępny Projekt Narodowego Planu Rozwoju 2007 – 2015,
- Narodową Strategię Rozwoju Regionalnego na lata 2007 – 2013,
- Dyrektywy Unii Europejskiej: 98/83/UE z dnia 3 listopada 1998 r. w sprawie jakości wód przeznaczonych do spożycia przez ludzi, Dyrektywy Ramowej UE dotyczącej wody, przyjętej w 1997 r., Dyrektywy 98/15/EC z 27 lutego 1998 r. dot. wprowadzania zanieczyszczeń do wód, Dyrektywy Ramowej w sprawie ogólnych zasad gospodarowania odpadami 75/442/EWG z 15 lipca 1975 r., Dyrektywy 9/31 WE w sprawie odpadów niebezpiecznych, Dyrektywy 43/92 EEC z 21 maja 1992 r. (z późn. zm.) w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory oraz Dyrektywy 79/409/EWG z 2 kwietnia 1979 r. o ochronie ptaków, będąca podstawą tworzenia Europejskiej Sieci Ekologicznej NATURA 2000.

Ustanowione na poziomach międzynarodowym i krajowym cele polityki ekologicznej znalazły swoje odzwierciedlenie w opracowanych na poziomie regionalnym dokumentach strategicznych, takich jak: „Program Ochrony Środowiska Województwa Lubelskiego” czy „Plan Gospodarki Odpadami Województwa Lubelskiego”.

Z sześciu Programów Operacyjnych – jeden ma istotne znaczenie dla niniejszego Studium - PO Infrastruktura i Środowisko. Głównym celem Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko jest podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej Polski i jej regionów poprzez rozwój infrastruktury technicznej przy równoczesnej ochronie i poprawie stanu środowiska, zdrowia społeczeństwa, zachowaniu tożsamości kulturowej i rozwijaniu spójności

terytorialnej. Cele szczegółowe PO Infrastruktura i Środowisko istotne dla województwa lubelskiego to:

- budowa infrastruktury zapewniającej, że rozwój gospodarczy Polski będzie dokonywał się przy równoczesnym zachowaniu i poprawie stanu środowiska naturalnego,
- zwiększenie dostępności głównych ośrodków gospodarczych w Polsce poprzez powiązanie ich siecią autostrad i dróg ekspresowych oraz alternatywnych wobec transportu drogowego środków transportu,
- zapewnienie długookresowego bezpieczeństwa energetycznego Polski poprzez dywersyfikację dostaw, zmniejszenie energochłonności gospodarki i rozwój odnawialnych źródeł energii.

Ponadto Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2014 - 2020 stawia sobie za cel poprawę stanu, zachowanie bioróżnorodności oraz zapobieganie degradacji środowiska naturalnego, wspieranie kompleksowych projektów z zakresu ochrony środowiska przyrodniczego (ekosystemów) na obszarach chronionych oraz zachowanie bioróżnorodności, gdzie wspierane będą działania mające na celu zachowanie zagrożonych wyginięciem gatunków oraz różnorodności genetycznej roślin, zwierząt i grzybów oraz przywracania drożności korytarzy ekologicznych, aby umożliwić prawidłowe funkcjonowanie sieci NATURA 2000, a także kształtowanie postaw społecznych sprzyjających ochronie środowiska.

Studium realizuje również cele środowiskowe nakreślone w *Programie ochrony środowiska dla Związku Międzygminnego pn. Strefa Usług Komunalnych* w Kraśniku z 2009 roku, który określa niezbędne działania dla ochrony środowiska w ścisłym powiązaniu z głównymi kierunkami rozwoju gminy.

IX. INFORMACJE O MOŻLIWYM ODDZIAŁYWANIU NA OBSZARY NATURA 2000 I OBSZARY CHRONIONE

Ustalenia Studium nie ingerują oraz nie naruszają obiektów chronionych znajdujących się na terenie gminy. Potencjalne oddziaływania planowanej zabudowy na środowisko nie będą miały wpływu na obszary chronione ze względu na brak bezpośrednich połączeń ekologicznych pomiędzy nimi.

Poza obszarami chronionymi na terenach rolnych i zagospodarowanych naturalne siedliska roślinne są rzadkie, dominuje szata roślinna, która jest odporna na degradację i posiada wysokie cechy adaptacji do trudnych warunków bytowania. Największej presji i degradacji podlegają drzewa na terenach przyulicznych. Gatunki drzew znajdujących się na obszarze opracowania są dość dobrze przystosowane do warunków siedliskowych. Degradacja klimatu akustycznego oraz lokalne i okresowe podwyższone zanieczyszczenie atmosfery jest skutkiem przebiegu arterii komunikacyjnych oraz stosowania wysokoemisyjnych źródeł energii grzewczej w indywidualnych paleniskach. Uciążliwości związane z emisją indywidualną mogą zostać skutecznie zredukowane poprzez stosowanie proekologicznych paliw oraz wykorzystanie energii odnawialnej. Szata roślinna znajdująca na obszarze gminy w dużej mierze nie ma cech roślinności naturalnej i jest dostosowana do wymogów estetycznych lub stanowi agrocenozy. Na terenach zabudowanych występuje zieleń wysoka, która stanowi o walorach krajobrazowych przestrzeni zurbanizowanej. Zieleń przyuliczna jest poddawana presji ze strony komunikacji i zanieczyszczeń gleb. W obrębie gruntów rolnych znajdują się enklawy roślinności łąkowej lub zadrzewienia o cechach siedlisk naturalnych. Na obszarach rolnych i zurbanizowanych występuje także fauna, w tym ptaki i nietoperze, które nie odbiegają ilościowo i jakościowo od podobnych obszarów na terenie kraju. Planowane zagospodarowanie nie spowoduje znaczących zmian w chronionym krajobrazie. Dopuszczenie

do rozwoju zabudowy mieszkaniowej, usługowej i produkcyjnej w rejonie Urzędowa i innych miejscowości nie powinno zmienić charakteru krajobrazu gminy, w tym krajobrazu kulturowego, będącego przedmiotem ochrony. Ingerencja w tereny rolne będzie dopuszczalna, dlatego należy uznać, że presja na środowisko przyrodnicze na terenach chronionych i poza nimi będzie znikoma i nie będzie powodować pogorszenia stanu występowania siedlisk roślinnych i zwierzęcych.

Duże powierzchnie gminy znajdują się w rolniczym użytkowaniu lub są zalesione. Biorąc pod uwagę trwałość zarówno zasobów jak i produktywności gruntów rolnych można stwierdzić, że dotychczasowy, kulturowy, gospodarczy i planistyczny sposób ich ochrony jest skuteczny.

X. POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jest dokumentem strategicznym na poziomie gminy umożliwiającym prowadzenie skutecznej polityki przestrzennej oraz umożliwiającym pozyskiwanie odpowiednich środków finansowych na realizację istotnych dla gminy przedsięwzięć inwestycyjnych (komunikacyjnych, infrastrukturalnych, gospodarczych). Rozwiązania zaproponowane w niniejszym dokumencie służą przede wszystkim dostosowaniu polityki przestrzennej gminy do wymogów zmienionej ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz istniejących uwarunkowań rozwoju. Kierunki zmian w polityce przestrzennej gminy uwzględniają zarówno oczekiwania władz samorządowych jak i mieszkańców oraz pozwalają na zachowanie zasad zrównoważonego rozwoju i kształtowanie ładu przestrzennego.

Przyjęte w studium kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy zostały oparte na analizie istniejącego zagospodarowania, obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz na prognozie potrzeb i celów rozwojowych gminy, w tym analiz ekonomicznych, środowiskowych, społecznych, a także prognoz demograficznych. Rozwiązania te mają na celu umożliwienie rozwoju gminy i poprawę jakości życia mieszkańców z jednoczesnym zachowaniem zasad ochrony środowiska przyrodniczego oraz poszanowania dziedzictwa kulturowego. Zostało to zapewnione m.in. poprzez:

- wskazanie obszarów przeznaczonych pod zabudowę, głównie mieszkaniową, usługową i produkcyjną,
- wskazanie obszarów pod lokalizację urządzeń sportowych i turystyczno – rekreacyjnych,
- ochronę walorów przyrodniczych,
- ochronę dziedzictwa kulturowego i zabytków,
- uwzględnienie ponadlokalnych zadań publicznych.

W celu kształtowania ładu przestrzennego m.in. w rozwiązaniach dotyczących rozwoju struktury funkcjonalno-przestrzennej przyjęto zasadę nie rozpraszania zabudowy poza ukształtowane istniejące zespoły osadnicze. Rozwój przestrzenny osadnictwa powinien polegać na uzupełnianiu istniejącej struktury osadniczej oraz jej rozbudowę poprzez dołączanie nowych obszarów przylegających do niej.

Brak realizacji ustaleń projektu *Studium* może przyczynić się do zakłócenia ładu przestrzennego oraz nasilenia się konfliktów pomiędzy potrzebami ochrony środowiska, a potrzebami rozwoju gospodarczego. Niekorzystne byłoby zaprzestanie realizacji działań w zakresie planowanego rozwoju przestrzennego gminy oraz rozwoju infrastruktury technicznej i systemu komunikacyjnego oraz ochrony i kształtowania systemów przyrodniczych. Stworzenie warunków do rozwoju gospodarczego i zachowania ładu przestrzennego, to jedno z najważniejszych zadań gminy prowadzące do podniesienia jakości życia. Brak realizacji ustaleń projektu *Studium* może prowadzić do chaotycznego rozwoju przestrzennego istniejących jednostek urbanistycznych, bez odpowiedniej infrastruktury technicznej oraz układu komunikacyjnego. Prowadzić to będzie do pogorszenia jakości funkcjonowania środowiska (gruntowo – wodnego, powietrza, klimatu akustycznego). Może także wprowadzać zagrożenie dla środowiska w obszarach cennych przyrodniczo, których zachowanie jest istotne w punktu widzenia integralności i ciągłości systemów przyrodniczych na terenie kraju. Przy braku realizacji *Studium* zapewnienie ochrony, powiązań i trwałości

funkcjonowania obszarów cennych przyrodniczo, byłyby prawdopodobnie niewielkie i skutkowałyby znaczną ekspansją antropogeniczną.

XI. METODY ANALIZY REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTU ZMIANY STUDIUM

Przewidywane metody analizy realizacji postanowień projektu zmiany Studium pod kątem wpływu na środowisko mogą się odnosić do:

1. oddziaływania projektowanego zagospodarowania terenu,
2. przestrzegania ustaleń dotyczących przeznaczenia terenu, ukształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu, ustaleń dotyczących wyposażenia w infrastrukturę techniczną, ochrony i kształtowania środowiska i ładu przestrzennego, ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków.

Ad 1) W zakresie oddziaływania projektowanego zagospodarowania terenu na środowisko:

- w odniesieniu do przedsięwzięć, dla których wydano decyzję o uwarunkowaniach środowiskowych, obowiązywać będzie monitoring środowiska w zakresie i metodach określonych w wydanej decyzji,
- w odniesieniu do pozostałych terenów może to być monitoring państwowy środowiska, prowadzony przez odpowiednie organy administracji państwowej, powołane do badania stanu środowiska,
- w przypadku skarg mieszkańców na uciążliwości prowadzonej działalności w oparciu o analizę realizacji Studium i badanie skażenia środowiska powinien przeprowadzić odpowiedni organ administracji samorządowej.

Ad. 2) W zakresie realizacji przestrzegania ustaleń Studium powinny być okresowe przeglądy zainwestowania obszaru i realizacji Studium, wykonywane przez administrację samorządową na potrzeby oceny prowadzonej polityki przestrzennej. Częstotliwość okresowych przeglądów powinna być zgodna z przepisami szczególnymi (*Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*).

Zgodnie z art. 32 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym: „*W celu oceny aktualności studium i planów miejscowych wójt, burmistrz albo prezydent miasta dokonuje analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy, ocenia postępy w opracowywaniu planów miejscowych i opracowuje wieloletnie programy ich sporządzenia w nawiązaniu do ustaleń studium, z uwzględnieniem (...) wniosków w sprawie sporządzenia lub zmiany planu miejscowego. Wójt, burmistrz albo prezydent miasta przekazuje radzie gminy wyniki analiz, o których mowa w ust. 1, po uzyskaniu opinii gminnej (...) komisji urbanistyczno-architektonicznej, co najmniej raz w czasie kadencji rady. Rada gminy podejmuje uchwałę w sprawie aktualności studium i planów miejscowych, a w przypadku uznania ich za nieaktualne, w całości lub w części, podejmuje działania, o których mowa w art. 27 ustawy. Przy podejmowaniu uchwały, o której mowa w ust. 2, rada gminy bierze pod uwagę w szczególności zgodność studium albo planu miejscowego z wymogami wynikającymi z przepisów art. 10 ust. 1 i 2, art. 15 oraz art. 16 ust. 1.*” Wskazane przepisy dotyczą m.in. uwzględniania w miejscowych planach zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego.

Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektu:

- rejestrowanie wniosków o sporządzenie miejscowych planów lub ich zmianę, gromadzenie materiałów z nimi związanych,
- ocenę zgodności wydanych decyzji i pozwoleń budowlanych z projektem,
- ocena i aktualizacja form ochrony przyrody i najcenniejszych siedlisk przyrodniczych,

- oceny rozwoju gospodarczego (przedsiębiorczości, przemian struktury agrarnej, rozwoju budownictwa, wzrostu lesistości),
- ocena warunków i jakości klimatu akustycznego wykonywane 1 raz na 4 lata.
- W zakresie monitoringu poszczególnych elementów środowiska odpowiedzialne są jednostki i instytucje związane z gospodarką wodną, zarządy dróg, starostwa powiatowe, urzędy wojewódzkie, a w zakresie ochrony przyrody Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska oraz jednostki wspomagające, zatrudniające ekspertów w dziedzinie ochrony środowiska, np. IMGW, RZGW i inne. Zgodnie z art. 10 Dyrektywy 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w celu uniknięcia powielania monitoringu raporty o stanie i jakości poszczególnych elementów środowiska powinny być przekazywane do gminy.

W celu oceny wpływu zagospodarowania na środowisko i człowieka można zastosować wskaźniki monitoringu. Poza przyjętymi w przepisach odrębnych wskaźnikami dotyczącymi jakości poszczególnych komponentów środowiska można wykorzystać następujące parametry:

- jakość powietrza - liczba instalacji ogrzewania i podgrzewania wody gospodarczej w oparciu o paliwa ekologiczne (gaz, olej opałowy, energia elektryczna);
- jakość wód, gospodarka wodno-ściekowa - gospodarstwa podłączone do kanalizacji, gospodarstwa podłączone do bezodpływowych zbiorników na nieczystości (szamb);
- gospodarka odpadami - ilość wytwarzanych odpadów komunalnych na 1 mieszkańca;
- ochrona przyrody, bioróżnorodności, krajobrazu - obszar gminy objęty ochroną przyrody lub krajobrazu;
- klimat akustyczny - uciążliwość akustyczna dróg (na podstawie pomiarów zarządców).

XII. PROGNOZA ZMIAN ŚRODOWISKA W WYNIKU REALIZACJI USTALEŃ ZMIANY STUDIUM

12.1 Przyjęte założenia

Przy sporządzaniu niniejszej prognozy jako podstawowe przyjęto założenie, że autorzy projektu zmiany Studium uwzględnili wszystkie aspekty ochrony środowiska. Zapisy ustaleń projektu zmiany Studium przygotowane zostały tak, by w możliwie maksymalnym stopniu ograniczyć negatywne oddziaływanie przyszłych aktywności na stan środowiska naturalnego i zdrowie mieszkańców. Szczegółowe lokalizacje nowych inwestycji muszą być ustalone z uwzględnieniem przepisów szczególnych, dotyczących m.in. ochrony środowiska, co stanowi dodatkowe zabezpieczenie przed potencjalną degradacją środowiska.

W celu otrzymania metodologicznej przejrzystości prognozy oddziaływania ustaleń zmiany Studium na środowisko przyrodnicze dokonano klasyfikacji poszczególnych terenów pod kątem potencjalnych zagrożeń stanu środowiska, mogących wystąpić w wyniku realizacji dokumentu. Określono również przewidywany zasięg oddziaływania, jego rodzaj oraz trwałość i odwracalność. Ponadto scharakteryzowano wpływ ustaleń zmiany Studium oraz rodzaj oddziaływania na tereny przyległe do obszaru opracowania.

Wydzielono cztery grupy, w ramach powyższej klasyfikacji, które przedstawiono na załączonej mapie w skali 1:25000 oraz opisano w niniejszym tekście.

- A** Obszary lasów (**VIZL**), obszary zieleni urządzonej (**VIZP**), obszary zieleni parkowej (**VIZP1**).
- B** Obszary usług sportu i rekreacji (**VIUS**), obszary rolnicze (**VIR**).
- C** Obszary zabudowy zagrodowej, mieszkaniowej jednorodzinnej oraz zabudowy usługowej (**VIM,U**, **VIM,U1**), obszary usług (**VIU**).
- D** Obszary obiektów produkcyjnych, składów i magazynów (**VIP**), obszary infrastruktury technicznej – elektroenergetyka (**VIE**).

12.2 Prognoza skutków wpływu ustaleń zmiany Studium na środowisko

Przyjęte i przedstawione powyżej założenia niniejszej prognozy opracowano w odniesieniu do wydzielonych grup, oznaczonych na mapie „Prognozy ...” literami A, B, C i D. Przewiduje się następujące oddziaływanie ustaleń zmiany Studium na środowisko przyrodnicze, krajobraz i zdrowie mieszkańców:

- A** Tereny, na których prognozowany wpływ ustaleń Studium będzie *korzystny dla środowiska*. Oddziaływania na środowisko:
 - zachowanie bioróżnorodności na terenach leśnych, łąkowych oraz towarzyszących ciekom powierzchniowym;
 - korzystny wpływ na mikroklimat i warunki biometeorologiczne;
 - tereny zieleni urządzonej i lasów będą miały korzystny wpływ na mikroklimat i bioróżnorodność;
 - łagodzenie skutków negatywnych oddziaływań urbanizacji w postaci hałasu, emisji zanieczyszczeń do atmosfery, zmian bilansu wodnego;
 - zachowanie powierzchni biologicznie czynnych i siedlisk roślinnych i zwierzęcych;

- zieleń podnosi walory krajobrazowe terenów zurbanizowanych oraz korzystnie wpływa na ich mikroklimat.

Oddziaływanie zmiany Studium na środowisko i krajobraz można ocenić w następujący sposób: pod względem charakteru – jako bardzo korzystne, pod względem intensywności przekształceń – jako nieistotne, pod względem bezpośredniości oddziaływania – jako bezpośrednie i pośrednie, pod względem okresu trwania oddziaływania – jako stałe i okresowe, pod względem częstotliwości oddziaływania – jako długoterminowe, pod względem zasięgu przestrzennego – jako lokalne i ponadlokalne, pod względem trwałości oddziaływania – jako odwracalne.

B Tereny, na których prognozowany wpływ ustaleń Studium będzie *neutralny dla środowiska*. Oddziaływanie na środowisko:

- zachowanie powierzchni biologicznie czynnych i przestrzeni produkcyjnej gleb;
- zachowanie krajobrazu kulturowego (obszary upraw rolnych z lokalnymi zakrzewieniami i zadrzewieniami);
- w przypadku prowadzenia intensywnej gospodarki rolnej możliwość zagrożenia dla środowisko glebowo – wodnego (nadmierna chemizacja wód gruntowych, gleb, spływ zanieczyszczonych wód do cieków wodnych),
- tereny usług sportu i rekreacji z dużym wskaźnikiem powierzchni biologicznie czynnej stanowią miejsce odpoczynku dla okolicznych mieszkańców, podnoszą estetykę terenów zurbanizowanych.

Oddziaływanie zmiany Studium na środowisko i krajobraz można ocenić w następujący sposób: pod względem charakteru – jako bez znaczenia, pod względem intensywności przekształceń – jako nieznaczne, pod względem bezpośredniości oddziaływania – jako bezpośrednie, pod względem okresu trwania oddziaływania – jako długoterminowe, pod względem częstotliwości oddziaływania – jako stałe i okresowe, pod względem zasięgu przestrzennego – jako miejscowe, pod względem trwałości przekształceń – jako częściowo odwracalne.

C Tereny, na których prognozowane oddziaływanie na środowisko ustaleń Studium będzie *negatywne słabe*. Oddziaływanie na środowisko:

- ograniczenie powierzchni biologicznie czynnej pod zabudową i terenami utwardzonymi;
- emisje z systemów grzewczych: indywidualnych i zorganizowanych;
- emisje hałasu z terenów usługowych i mieszkaniowych oraz komunikacji dojazdowej;
- wzrost produkcji odpadów i ścieków;
- możliwe zanieczyszczenie wód gruntowych i gruntu wodami opadowymi ze związkami ropopochodnymi pochodzącymi z terenów komunikacji i utwardzonych;
- nieprawidłowa eksploatacja indywidualnych urządzeń do oczyszczania ścieków;
- umiarkowana presja antropogeniczna na tereny o walorach przyrodniczych.

Oddziaływanie zmiany Studium na środowisko i krajobraz można ocenić w następujący sposób: pod względem charakteru – jako potencjalnie niekorzystne i bez znaczenia, pod względem intensywności przekształceń – jako zauważalne, pod względem bezpośredniości oddziaływania – jako bezpośrednie i skumulowane, pod względem okresu trwania oddziaływania – jako długoterminowe, pod względem częstotliwości oddziaływania – jako stałe i okresowe, pod względem zasięgu przestrzennego – jako

miejscowe, pod względem trwałości przekształceń – jako nieodwracalne i częściowo odwracalne.

D Tereny, na których prognozowane oddziaływanie na środowisko ustaleń Studium będzie *negatywnie umiarkowane*. Oddziaływania na środowisko:

- ograniczenie powierzchni biologicznie czynnej pod zabudową i terenami utwardzonymi;
- emisja zanieczyszczeń gazowych i pyłowych z systemów grzewczych zorganizowanych i indywidualnych;
- zauważalna emisja hałasu z terenów produkcyjnych;
- modyfikacja krajobrazu kulturowego i wprowadzenie barier ekologicznych;
- wysokie prawdopodobieństwo zanieczyszczenia wód gruntowych i gruntu wodami opadowymi ze związkami ropopochodnymi pochodzącymi z terenów utwardzonych,
- zagrożenia środowiskowe wynikające z gromadzenia odpadów i eksploatacji obiektów infrastruktury technicznej.

Oddziaływanie zmiany Studium na środowisko i krajobraz można ocenić w następujący sposób: pod względem charakteru – jako potencjalnie niekorzystne, pod względem intensywności przekształceń – jako duże i zupełne, pod względem bezpośredniości oddziaływania – jako bezpośrednie i pośrednie, pod względem okresu trwania oddziaływania – jako długoterminowe, pod względem częstotliwości oddziaływania – jako stałe i okresowe, pod względem zasięgu przestrzennego – jako miejscowe i lokalne, pod względem trwałości oddziaływania – jako nieodwracalne.

12.3 Oddziaływanie ustaleń *Studium* poza obszarem opracowania

Realizacja ustaleń zmiany *Studium* będzie miała wpływ na zmiany środowiska poza obszarem opracowania. Rozwój zabudowy mieszkaniowo-usługowej i produkcyjnej spowoduje wzrost uciążliwości bytowych tych terenów proporcjonalny do liczby mieszkańców i prowadzonej działalności (zanieczyszczeń powietrza, wzrostu ilości ścieków i odpadów komunalnych, zanieczyszczonych wód opadowych, emisji hałasu, wzrost zużycia wody, energii elektrycznej, ciepła i gazu). Uciążliwości z tym związane zaznaczają się w miejscach obioru ścieków komunalnych oraz rejonach „produkcji” mediów i utylizacji odpadów.

Zwiększenie się ruchu samochodowego (osobowego i ciężarowego) na trasach dojazdowych do terenów mieszkaniowych, usługowych i produkcyjnych, spowoduje wzrost ilości zanieczyszczeń substancjami ropopochodnymi i emisji spalin, a także podwyższony poziom hałasu. Nie będą to jednak uciążliwości znaczące w sposób zauważalny wpływające na pogorszenie warunków zamieszkiwania poza obszarem Studium.

Intensyfikacja zabudowy nieznacznie zmieni warunki klimatu lokalnego, zwłaszcza przewietrzanie i stosunki wodne (zmniejszona retencja). Zadawalający udział powierzchni biologicznie czynnej na terenach mieszkaniowych, usługowych i produkcyjnych powinien skutecznie neutralizować negatywne skutki urbanizacji. Znaczne powierzchnie obszaru zmiany pozostaną w funkcji przyrodniczej lub jako tereny rolne, dlatego nie prognozuje się zauważalnych zmian w jakości środowiska na terenach przyległych.

12.4 Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

Zgodnie z przepisami zawartymi w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U.08.199.1227), z rozdziału 3, działu VI dotyczącego postępowanie w sprawie transgranicznego oddziaływania pochodzącego

z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w przypadku projektów polityk, strategii, planów i programów opracowywany dokument nie będzie miał oddziaływania transgranicznego.

Spowodowane, to jest znacznym oddaleniem od państwowych granic kraju a ponieważ, planowane zagospodarowanie nie będzie emitować do atmosfery znaczących zanieczyszczeń, nie wystąpi zjawisko migracji zanieczyszczeń nad terytoria państw ościennych.

Specyfika przedmiotowego przedsięwzięcia pozwala na stwierdzenie, że nie wystąpi oddziaływania transgraniczne zmiany Studium.

XIII. STRESZCZENIE

Prognoza oddziaływania na środowisko obejmuje zagadnienia związane z problematyką ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego i kulturowego, ochroną zdrowia mieszkańców, ochroną zasobów naturalnych, a także kształtowaniem i ochroną walorów krajobrazowych. Analizuje stan funkcjonowania środowiska i jego poszczególnych elementów oraz określa potencjalne zmiany w przypadku braku realizacji ustaleń Studium, zarówno w obszarze opracowania, jak i w obszarach objętych przewidywanym oddziaływaniem. Ponadto zawiera informacje o przewidywanych przyrodniczych skutkach gospodarowania przestrzenią związanych z ustaleniami Studium.

Zmiana Studium została podjęta w związku z licznymi wnioskami mieszkańców o zmianę ustaleń obowiązującego Studium, gdyż dotychczasowe ustalenia nie w pełni odpowiadają zamierzeniom inwestycyjnym mieszkańców. W związku z powyższym, wychodząc naprzeciw oczekiwaniom społeczności postanowiono objąć zmianą obowiązujący dokument określający politykę przestrzenną gminy Urzędów zgodnie ze złożonymi wnioskami.

Ustalenia Studium nie ingerują w sposób zauważalny w istniejącą strukturę przestrzenną gminy. Obszary zurbanizowane koncentrują się w rejonie Urzędowa i doliny Urzędówki, natomiast na pozostałym obszarze dominują tereny rolnicze i leśne. Jednostki osadnicze poza Urzędowem mają charakter niewielkich wsi. Pod względem przyrodniczym do najcenniejszych obszarów należą obszary dolinne oraz leśne (poza granicami zmiany Studium). Obszar doliny Urzędówki wraz z niektórymi kompleksami leśnymi został oznaczony, jako Przyrodniczy System Gminy (PSG). Należy jednak podkreślić, że dolina Urzędówki oraz jej otoczenie jest obszarem lokalnie dość intensywnie użytkowanym. W dolinie znajdują się tereny rolne oraz łąki i pastwiska, ale także obiekty budowlane, w tym nie tylko o funkcji mieszkaniowej. W otoczeniu doliny, na powierzchniach powyżej dna dolinnego, znajduje się zabudowa mieszkaniowa, usługowa i aktywności gospodarczej oraz infrastruktura komunikacyjna. Istotnymi kierunkami rozwoju przestrzennego gminy, wskazanymi w Studium, są ochrona istniejących walorów środowiska przyrodniczego i utrzymanie funkcji rolniczej, ale także rozwój gospodarczy, w tym w branży turystycznej. Jako najważniejszy element rozwoju rolnictwa na terenie gminy wskazano racjonalne wykorzystywanie rolniczej przestrzeni produkcyjnej. Wskazana jest także koncentracja zabudowy wsi poprzez lokalizowanie nowych inwestycji w wokół istniejących siedlisk.

Obszar gminy Urzędów jest stosunkowo słabo zurbanizowany poza granicami wsi. Ośrodki urbanistyczne są niewielkie i skupiają głównie zabudowę zagrodową i związaną z produkcją rolną. W przypadku miasta Urzędowa obserwuje się systematyczne „rozlewanie się” zabudowy, głównie mieszkaniowej, ale także aktywności gospodarczej na sąsiadujące tereny rolnicze. Studium potwierdza te tendencje rozwoju przestrzennego Urzędowa i okolic, jednocześnie ograniczając rozwój zabudowy w pozostałych ośrodkach wiejskich. Generalnie rozwój przestrzenny, wskazany w zmianie studium, odbywać się będzie poza terenami o najwyższych walorach przyrodniczych oraz poza terenami dolinnymi, w których istotnym ograniczeniem, poza czynnikami przyrodniczymi, jest niski poziom wód gruntowych uniemożliwiający lokalizacje zabudowy. Jednak w niektórych miejscach doliny Urzędówki, gdzie w chwili obecnej istnieje już zabudowa lub gdzie istnieje infrastruktura komunikacyjna studium umożliwia rozwój zabudowy mieszkaniowo – usługowej. Są to najczęściej pojedyncze działki znajdujące się w pobliżu istniejących obiektów budowanych lub w pobliżu istniejącej drogi, a nawet już zainwestowane obszary, które studium niejako potwierdza. Ilość tych planowanych terenów pod zabudowę jest stosunkowo niewielka i nie powinna wpływać na zachowanie drożności korytarza ekologicznego Urzędówki. Ponadto wskazane w studium tereny pod zabudowę w przeważającej większości są zlokalizowane w sąsiedztwie istniejącej

zabudowy lub obszarów planowanych pod zabudowę w obowiązującym studium. Zdarza się jednak także studium wskazuje obiekty poza zwartą strukturą zurbanizowaną. Jest to związane z lokalizacją istniejących obiektów budowlanych np. w rejonie Popkowice Księżych (Kolonia Popkowice Księżę i okolice leśniczówki) lub z możliwością lokalizacji zabudowy letniskowej (np. na południe od Urzędowa). Czasami są to nawet obiekty aktywności gospodarczej zlokalizowane u wylotu wąwozu lessowego w rejonie miejscowości Zakościelne (tzw. Kamienny Dół). Lokalizacja tych obszarów nie powinna jednak zakłócać ogólnego obrazu zwartości terenów zurbanizowanych na obszarze gminy i nie powinna powodować zauważalnego wpływu na walory przyrodnicze, krajobrazowe lub jakość środowiska na obszarze gminy. W Studium podkreśla się także konieczność rozwoju agroturystycznego gminy w oparciu o walory przyrodnicze.

Porównując aktualną strukturę użytkowania terenu gminy i strukturę wyznaczoną w kierunkach zagospodarowania przestrzennego zmiany Studium należy stwierdzić, że zwiększył się areal terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową, usługową i aktywność gospodarczą kosztem terenów rolnych. Są to jednak zmiany niewielkie, a często mające charakter funkcjonalny a nie przestrzenny. Najwięcej terenów zurbanizowanych przybędzie w bezpośrednim otoczeniu Urzędowa. W pozostałych miejscowościach nie odnotowuje się znacznego zwiększenia ilości terenów pod zabudowę. Nadal rozległe obszary gminy pozostaną w użytkowaniu rolniczym a w miejscowościach dominować będzie zabudowa zagrodowa, jednorodzinna i lokalnie obiekty związane z produkcją lub przetwórstwem rolnym.

Zapisy *Studium* zakładają ograniczenie uciążliwości planowanego zainwestowania, co nie znaczy, że każda ingerencja w środowisko może być nieuciążliwa. Do obszarów, które potencjalnie mogą stwarzać największe problemy, a nawet konflikty można zaliczyć:

- tereny planowanej zabudowy (mieszkaniowej lub usługowo) zlokalizowane w bezpośrednim sąsiedztwie obszarów o wysokich walorach przyrodniczych, co może być przyczyną zbytnej antropopresji,
- tereny zabudowy aktywności gospodarczej lub usługowej w sąsiedztwie terenów mieszkaniowych.

Obszary te wymagają szczególnej uwagi na etapie sporządzania projektu planu miejscowego, w którym należy szczegółowo rozeznaczyć stopień uciążliwości planowanego zainwestowania dla środowiska przyrodniczego i zdrowia człowieka, uwarunkowania przyrodnicze i odporność środowiska na przewidywane negatywne oddziaływanie. Ponieważ *Studium* wykazuje dużą elastyczność w zapisach, w planie miejscowym należy rozstrzygnąć jakie przeznaczenie terenu i warunki jego realizacji będą najwłaściwsze dla obszarów potencjalnie konfliktowych.

W prognozie wydzielono cztery główne grupy terenów o odmiennym oddziaływaniu na środowisko. Są to: tereny, na których prognozowany wpływ ustaleń Studium będzie korzystny dla środowiska (ZL, ZP, ZP1), tereny, na których prognozowany wpływ ustaleń Studium będzie neutralny dla środowiska (R, US), tereny, na których prognozowany wpływ ustaleń Studium będzie negatywny słaby (M,U, M,U1, U), tereny, na których prognozowany wpływ ustaleń Studium będzie negatywny umiarkowany (P, E).

Projekt *Studium* stwarza warunki do ograniczenia lub eliminacji części z negatywnych skutków planowanych zmian. Ich realizacja i ostateczny wpływ na środowisko przyrodnicze powinny być regulowane na etapie planów miejscowych oraz konkretnych decyzji administracyjnych wydawanych w oparciu o te dokumenty z zastosowaniem regulacji wynikających z przepisów dotyczących ochrony przyrody i środowiska.